

Nordea

Rapport om solvens og finansiell stilling 2022

Livsforsikringsselskapet Nordea Liv Norge AS

Innhold

Sammendrag	3	C6 Andre vesentlige risikoer	19
A Virksomhet og resultat	4	C7 Andre opplysninger	19
A1 Virksomhet	6	D Verdenssettelse for solvensformål	20
A2 Forsikringsresultat	7	D1 Eiendeler	21
A3 Investeringsresultat	7	D2 Forsikringstekniske avsetninger	21
A4 Resultat, øvrig virksomhet	7	D3 Andre forpliktelser	23
A5 Andre opplysninger	7	D4 Alternative verdenssettelsesmetoder	23
B System for risikostyring og internkontroll	8	D5 Andre opplysninger	23
B1 Generell informasjon om system for risikostyring og internkontroll	9	E Kapitalforvaltning	24
B2 Krav til egnethet	10	E1 Ansvarlig kapital	25
B3 Risikostyringssystem, herunder egen vurdering av risiko og solvens	10	E2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav	26
B4 Internkontrollsystem	12	E3 Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet	26
B5 Internrevisjonsfunksjonen	13	E4 Forskjeller mellom standardformelen og benyttede interne modeller	26
B6 Aktuarfunksjonen	13	E5 Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet og manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet	26
B7 Utkontraktering	13	E6 Andre opplysninger	26
B8 Andre opplysninger	13	Vedlegg	27
C Risikoprofil	14	Vedlegg 1: Juridisk struktur av Nordea Life & Pensions	28
C1 Forsikringsrisiko	15	Vedlegg 2: Kvantitative rapporteringsmaler	29
C2 Markedsrisiko	16		
C3 Kredittrisiko	18		
C4 Likviditetsrisiko	18		
C5 Operasjonell risiko	18		

Sammendrag

I overensstemmelse med Solvens II-forskriften offentliggjør Livsforsikringsselskapet Nordea Liv Norge AS (Nordea Liv, selskapet) denne Rapport om Solvens og Finansiell Stilling. Hensikten med rapporten er å gi informasjon til kunder og andre interessenter som legger til rette for sammenlikning og åpenhet om selskapets virksomhet, resultater, risikoprofil, risikostyring og solvenskapitaldekning.

Strukturen i rapporten følger den som angis i vedlegg XX i den delegerte forordningen (EU) 2015/35 om Solvens II. Rapporten er godkjent av styret i Nordea Liv.

Nordea Liv er et 100 prosent eiet datterselskap av Nordea Life Holding AB og en del av Nordea – et ledende Nordisk finanskonsern. Nordea Liv er det tredje største private livsforsikringsselskapet i Norge og tilbyr privat tjenestepensjon, livsforsikring og individuell pensjonssparing. Nordea Liv forvalter pensjon på vegne av ca. 24.000 bedrifter og i overkant av 850.000 privatpersoner.

Nordea Liv oppnådde et resultat før skatt på 905 millioner kroner i 2022. Samlet forvaltningskapital og brutto premier utgjorde henholdsvis 185 milliarder kroner og 22,5 milliarder kroner ved utgangen av 2022. Forvaltningskapitalen gikk ned med 4,4 prosent i 2022, drevet av markedsavkastning innen produkter med investeringsvalg. Premieinntektene reduserte 33 prosent i samme periode og 98 prosent av premieinntektene for 2022 stammer fra produkter med investeringsvalg og risikoprodukter.

Nordea Livs system for risikostyring og internkontroll er basert på det overordnede rammeverket for risikostyring og internkontroll i Nordea konsernet, samt egne styringsdokumenter som dekker liv- og pensjonsvirksomheten. Rammeverket består av retningslinjer og rutiner designet for å sikre tilstrekkelig og rettidig identifisering, vurdering og håndtering av risiko selskapet er eller kan bli eksponert for. Hovedprin-

sippet for internkontrollen er en modell basert på tre forsvarslinjer, hvor det skilles mellom utøvende, overvåkende og kontrollerende enheter.

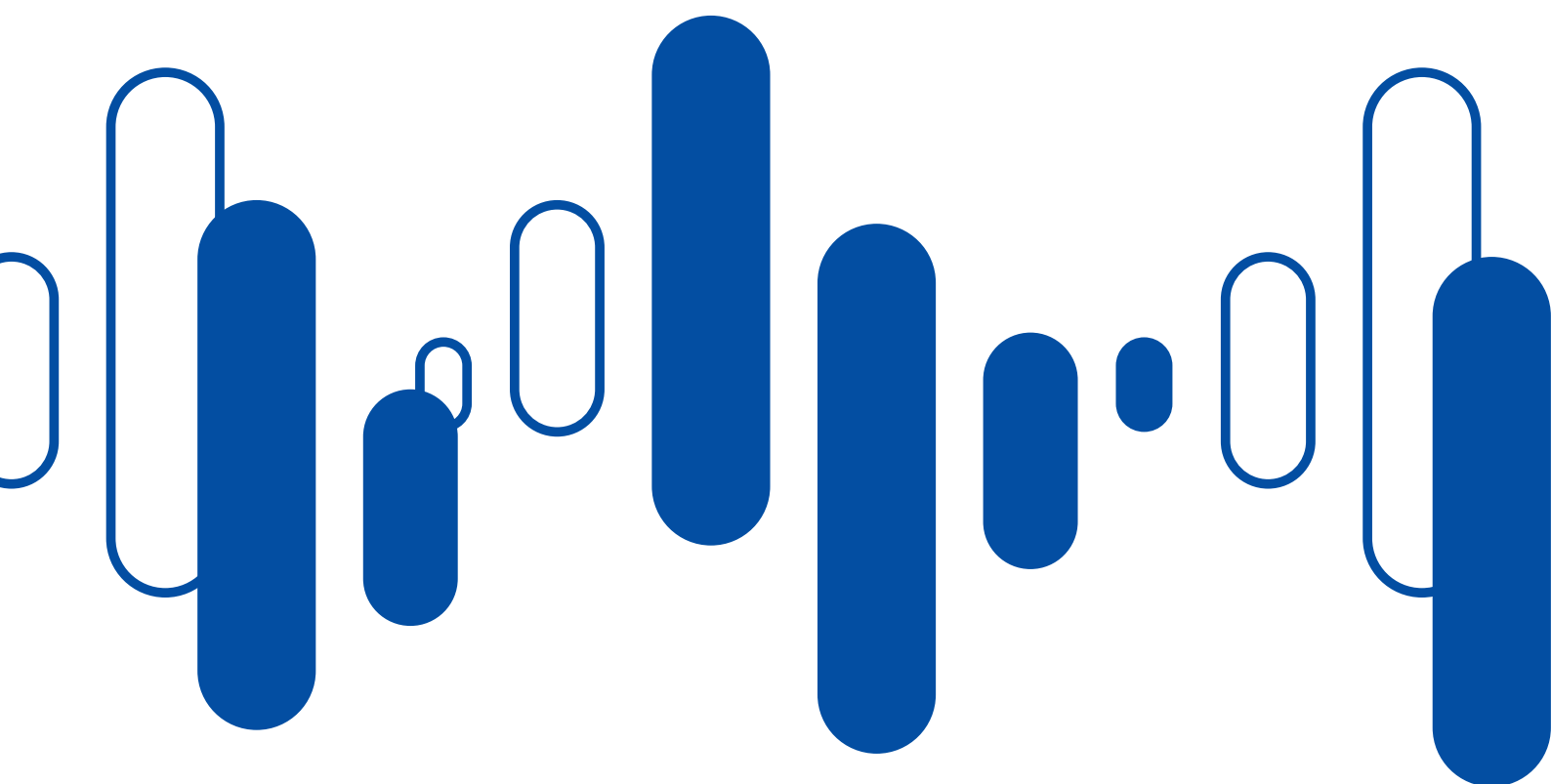
Nordea Liv eksponeres for forskjellige former for risiko i sin virksomhet, hvor de to største risikoene er markedsrisiko og forsikringsrisiko. Markedsrisikoen stammer hovedsakelig fra tradisjonelle produkter hvor Nordea Liv garanterer for en årlig minimumsavkastning. Disse produktene bidrar også til forsikringsrisiko ettersom Nordea Liv for en stor andel av produktene garanterer livsvarige pensjonsutbetalinger. Andre relevante risikoer inkluderer kredittisiko, likviditetsrisiko, operasjonell risiko, modellrisiko, bærekraftisiko og forretningsrisiko.

Som forsikringsselskap er Nordea Liv underlagt solvens II regelverket, formålet med regelverket er å sikre at selskapene med stor sikkerhet kan dekke forsikringskrav og pensjonsutbetalinger. For å ivareta forsikringstakernes interesser er selskapene pålagt å ha tilstrekkelig solvenskapital til å dekke et risikobasert solvenskapitalkrav. Nordea Liv beregner solvenskapitaldekningen ved hjelp av standardmetoden slik den er definert i regelverket, og benytter seg av volatilitetsjustering, samt overgangsbestemmelser for forsikringstekniske avsetninger.

Nordea Liv hadde en solvenskapitaldekning på 202 prosent ved utgangen av 2022, godt over kravet i regelverket om en dekning på 100 prosent, og er godt rustet til å oppfylle sine forpliktelser overfor kundene. Nordea Livs interne målsetning er at solvenskapitaldekningen skal være over 155 prosent.

Som en del av risikostyringen i Nordea Liv gjennomføres diverse stress- og scenariotester. Testene og analysene viser at Nordea Liv er godt kapitalisert og er motstandsdyktig selv ovenfor mer alvorlige scenarier.

A Virksomhet og resultat

A Virksomhet og resultat

Nordea Liv er det tredje største selskapet i det private livs- og pensjonsforsikringsmarkedet i Norge. Selskapet tilbyr tjenstepensjon, livsforsikring og spareprodukter, og forvalter i overkant av 185 milliarder kroner for omtrent 24.000 bedrifter og vel 850.000 poliseholdere. Nordea Liv sin visjon er: **Vi sikrer finansiell trygghet gjennom livet.**

Visjonen er selskapets overordnede ledestjerne. Den setter kursen for alt virksomheten foretar seg og inspirer ansatte til å fokusere på kundene og deres behov til enhver tid. Nordea Liv skal være en sterk bidragsyter og en hjelpende hånd for kundene ved å gjøre sparing og forsikring relevant, trygt og enkelt.

Figur A1 Nordea Liv – en del av Nordea

Nordea Liv

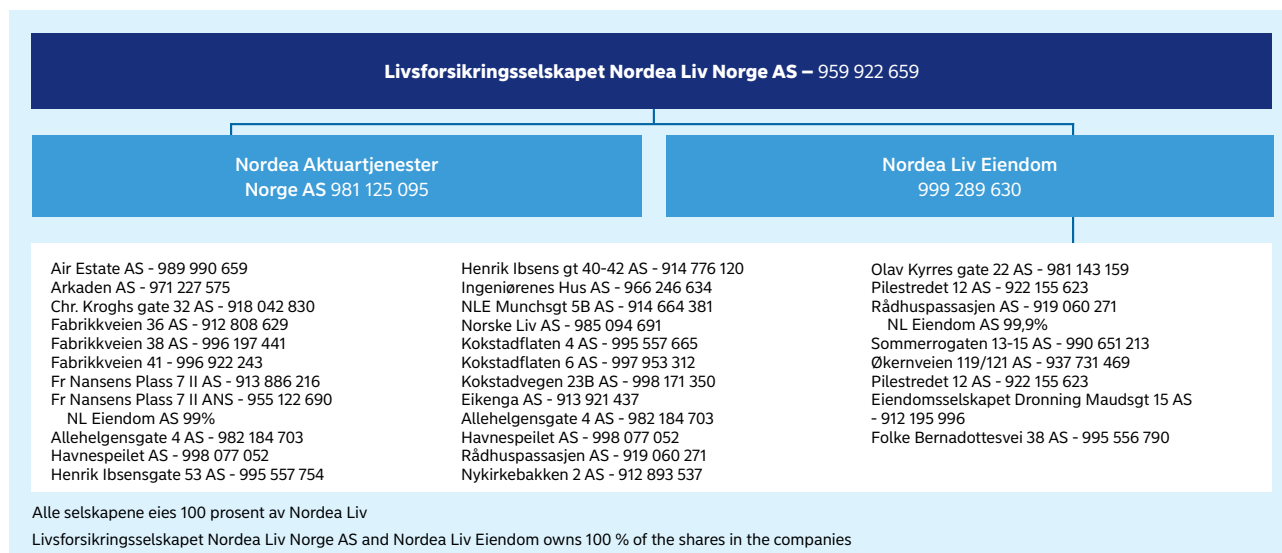
- Nordea Liv er en del av Nordea – et ledende Nordisk finanskonsern
- Nordea Liv eies 100 prosent av Nordea Life Holding AB, morselskapet i underkonsernet Nordea Life & Pensions
- Nordea Liv er underlagt tilsyn av Finanstilsynet

Nordea Liv pr 31. desember 2022

- Forvaltningskapital: 185 milliarder kroner
- Brutto premier: 22,5 milliarder kroner
- Solvensgrad 202 prosent
- Antall årsverk: 197

Figur A1.1 Nordea Livs juridiske struktur

A1 Virksomhet

Nordea Liv er et aksjeselskap hjemmehørende i Norge. Selskapet har konsesjon til å drive livsforsikringsvirksomhet og er underlagt den norske tilsynsmyndigheten Finanstilsynet¹. PriceWaterhouseCoopers AS² er eksternt revisor, med Marius Kaland Olsen som ansvarlig revisor.

Nordea Liv er et heleid datterselskap av Nordea Life Holding AB (NLH AB) og en del av konsernet Nordea Life & Pensions (NLP). NLH AB er et heleid datterselskap av Nordea Bank Abp, som er morselskapet i Nordea-konsernet. NLH AB er hjemmehørende i Sverige og underlagt den svenske tilsynsmyndigheten Finansinspektionen³. Den juridiske strukturen til NLH AB er redegjort for i vedlegg 1. Konsernet NLP er underlagt gruppets tilsyn av et tilsynskollegium bestående av, i 2022, medlemmer fra norske, svenske og finske tilsynsmyndigheter.

Nordea Liv tilbyr tjenestepensjon og forsikringsrelaterte spareprodukter samt livsforsikringsprodukter til bedrifter og privatpersoner i det norske markedet. Produktene distribueres gjennom Nordea konsernets salgskanaler, Tryg Forsikring, eierbankene til Frende Forsikring, Lokalbank, og fra 1. desember 2022 også If Forsikring..

Forvaltningskapitalen var 185,5 milliarder kroner per 31. desember 2022, en reduksjon på 4,4 prosent sammenliknet med 31. desember 2021. Utviklingen skyldes primært markedsavkastningen samt et høyere rentenivå. De samlede premieinntektene inkludert overførte reserver for 2022 ble 22,5 milliarder kroner, en reduksjon på 33,3 prosent sammenliknet med 2021. Nedgangen kan forklares av at en vesentlig del av premieinntekter i 2021 er tilknyttet engangseffekter av innføringen av egenpensjonskonto.

Selskapet oppnådde i 2022 et resultat til eier før skatt på 905 millioner kroner, en økning på 2,4 prosent sammenliknet med 2021. Et forbedret risikoresultat for kollektive uføredekninger motvirker et lavere bidrag fra finansavkastning gjennom året.

Tabell A1.1 Finansielle nøkkeltall

NOK tusen	31-Dec-22	31-Dec-21	Utvikling
Forvaltningskapital	185 520 189	194 116 537	-4,4 %
Samlede bruttopremier	22 525 878	33 791 056	-33,3 %
Garanterte produkter	386 652	471 800	-18,0 %
Produkter med investeringsvalg	20 898 199	32 181 361	-35,1 %
Dødsrisikoforsikring	418 867	400 689	4,5 %
Uføreforsikring	661 901	585 951	13,0 %
Skadeforsikring	160 258	151 255	6,0 %
Driftsresultat	904 776	883 275	2,4 %

Selskapets virksomhet kan deles i to ulike områder; vekstporteføljen og garantiporteføljen:

- Vekstporteføljen består av produkter med investeringsvalg og livsforsikringsprodukter, dette er produkter som selges aktivt i markedet og stod for 98 prosent av totale premieinntekter i 2022.
- Garantiporteføljen består av produkter hvor kundene har en avkastningsgaranti, dette er produkter hvor all salgssaktivitet er opphørt. 2 prosent av premieinntektene for 2022 kom fra garanterte produktene og representerer forsikringstakerens rett til å opprettholde innbetalinger på eksisterende kontrakter.

A2 Forsikringsresultat

Forsikringsresultatet er summen av ordinært risiko- og administrasjonsresultat. Samlet forsikringsresultat for 2022 er 920 millioner kroner, en økning fra 855 millioner kroner i 2021.

Garanterte produkter bestående av kollektiv tjenestepensjon og individuelle pensjonsprodukter med garanterte ytelser og overskuddsdeling bidro med et overskudd på 224 millioner kroner i 2022, som er en økning fra 214 millioner kroner i 2021. Resultatet for fripoliser er forbedret med ca. 20 millioner kroner, mens resultatet for kollektive ytelsespensjoner og individuell kapitalforsikring var noe redusert.

Produkter med investeringsvalg består av kollektiv tjenestepensjon og individuelle pensjonsprodukter uten garantert avkastning eller ytelser. Segmentet bidro med 428 millioner kroner til forsikringsresultatet for 2022, en reduksjon fra 519 millioner kroner i 2021. Nedgangen skyldes markedsavkastningen samt at bestanden av pensjonskapitalbevis ble redu-

1) Finanstilsynet, Postboks 1187 Sentrum, 01047 Oslo, Norge. Besøksadresse: Revierstredet 3, 0151 Oslo. E-post: post@finansstilsynet.no. Telefon: +47 22 93 98 00, Faks: +47 22 63 02 26.

2) PriceWaterhouseCoopers AS, Postboks 3984 Sandviken, 5835 Bergen. Besøksadresse: Sandviksbodene 2A, 5035 Bergen. Telefon: +47 02316

3) Finansinspektionen, Postboks 7821, SE-103 97 Stockholm, Sverige, Besøksadresse: Brunnsgatan 3, Stockholm, E-post: finansinspektionen@fi.se or firstname.lastname@fi.se. Telefon: +46 8 408 980 00 (sentralbord), Faks: +46 8 24 13 35.

Tabell A2.1 Resultat forsikring

2022, NOK tusen	Garanterte produkter	Produkter med investeringsvalg	Dødsrisiko-forsikring	Uføreforsikring	Skadeforsikring	Sum
Risiko og administrasjonspremie	53 152	769 857	428 009	670 201	235 668	2 156 887
Erstatninger	-274 663	927	109 291	501 894	72 742	410 191
Kostnader	101 908	340 578	92 647	195 233	41 075	771 441
Resultat reassuranse	1 543	0	7 915	1 930	43 511	54 899
Forsikringsresultat	224 363	428 352	218 156	-28 856	78 340	920 355

2021, NOK tusen	Garanterte produkter	Produkter med investeringsvalg	Dødsrisiko-forsikring	Uføreforsikring	Skadeforsikring	Sum
Risiko og administrasjonspremie	69 648	794 481	409 959	594 478	219 511	2 088 077
Erstatninger	-256 880	-1 130	98 810	538 363	74 414	453 577
Kostnader	110 097	276 350	83 814	219 576	37 580	727 417
Resultat reassuranse	2 541	0	7 485	7 095	34 664	51 785
Forsikringsresultat	213 891	519 262	219 851	-170 556	72 853	855 299

sert i forbindelse med overgang til Egen Pensjonskonto i 2021, som i forbindelse med overgang til "Egen Pensjonskonto" i 2021, som innebar at en andel av midlene ble flyttet til forsikringstakers eksisterende kollektive pensjonsordning. Videre er kostnadsallokeringen mellom risiko- og sparedelen av kollektiv tjenestepensjon gjennomgått og justert. Selskapets kapitalforsikring med investeringsvalg hadde imidlertid et resultat i 2022 som var omtrent 45 millioner kroner bedre enn i 2021. Dødsrisikoforsikring består av individuelle forsikringer mot død. Forsikringsresultatet for 2022 var 219 millioner kroner, omtrent det samme som i 2021, da resultatet var 220 millioner kroner.

Uføreforsikring bestående av kollektive og individuelle forsikringer mot uførhet bidro med et underskudd på 29 millioner kroner i 2022, en forbedring sammenlignet med underskudd på 171 millioner kroner for 2021. Hoveddelen stammer fra kollektive ordninger, der risiko- og administrasjonsinntektene øker. Samtidig er erstatningskostnadene redusert i etterkant av Covid-19-pandemien. Justert kostnadsallokering mellom risiko- og sparedel av kollektiv tjenestepensjon bidrar også til forbedringen. For individuelle uføreforsikringer er forsikringsresultatet svakt forbedret med omtrent 7 millioner kroner fra 2021 til 2022.

Skadeforsikring består av individuelle forsikring mot alvorlig sykdom. Forsikringsresultatet for 2022 ble 78 millioner kroner, en liten økning fra 73 millioner kroner i 2021.

A3 Investeringsresultat

Netto avkastning fra alle investeringer i Nordea Liv utgjorde -12,7 milliarder kroner i 2022, en sterk nedgang sammenlignet med 2021. Investeringsresultatet ble til stor del drevet av utviklingen i aksjemarkedene, hvor Oslo Børs og verdensindeksen viste negativt avkastning på henholdsvis -7 og -20 prosent i løpet av 2022.

Alle investeringsprofiler leverte negativ avkastning i 2022. Generelt leverte profilene med lav aksjeandel høyere avkastning enn de med høyere aksjeandel. Indeksforvaltning leverte relativt best avkastning av investeringsprofilene Nordea Liv tilbyr til kunder med innskuddspensjon. Indeksforvaltning 80 oppnådde en avkastning på -8,1 prosent, Indeksforvaltning 80 Valutasikret -13,6 prosent, Aktiva Bedrift 80 leverte -14,6 prosent og Bærekraft 80 Valutasikret -15 prosent i 2022.

Kollektivporteføljen leverte en verdijustert avkastning på 0,8 prosent, Avkastning på obligasjoner til amortisert kost bidro positivt, aksjer og eiendom negativt.

Tabell A3.1 Investeringsresultat

NOK million	2022	2021
Aksjer og andeler	-11 605	15 624
- Utbytte	28	263
- Realisert gevinst/tap	4 414	7 438
- Urealisert gevinst/tap	-16 047	7 923
Obligasjoner til virkelig verdi	261	-146
- Renteinntekter	290	218
- Realisert gevinst/tap	46	-35
- Urealisert gevinst/tap	-75	-329
Obligasjonertil amortisert kost	1 125	1 124
- Renteinntekter	1 125	1 124
Derivater	-2 167	-637
- Realisert gevinst/tap	-2 246	-373
- Urealisert gevinst/tap	79	-264
Inntekter fra investering i datterselskap	-283	1 598
Andre inntekter/kostnader	8	-12
Sum investeringsresultat	-12 661	17 552

Nordea Liv har ikke ført investeringsinntekter eller -kostnader direkte mot egenkapitalen.

Nordea Liv investerer ikke direkte i verdipapiriserte strukturer, kun gjennom fondsforvaltere. Per utgangen av 2022 har Nordea Liv eksponering mot et investeringsfond som investerer i verdipapiriseringer, fondet tilfredsstiller kravene i Solvens II-direktivet knyttet til långivers egenrisiko i fondet.

A4 Resultat øvrig virksomhet

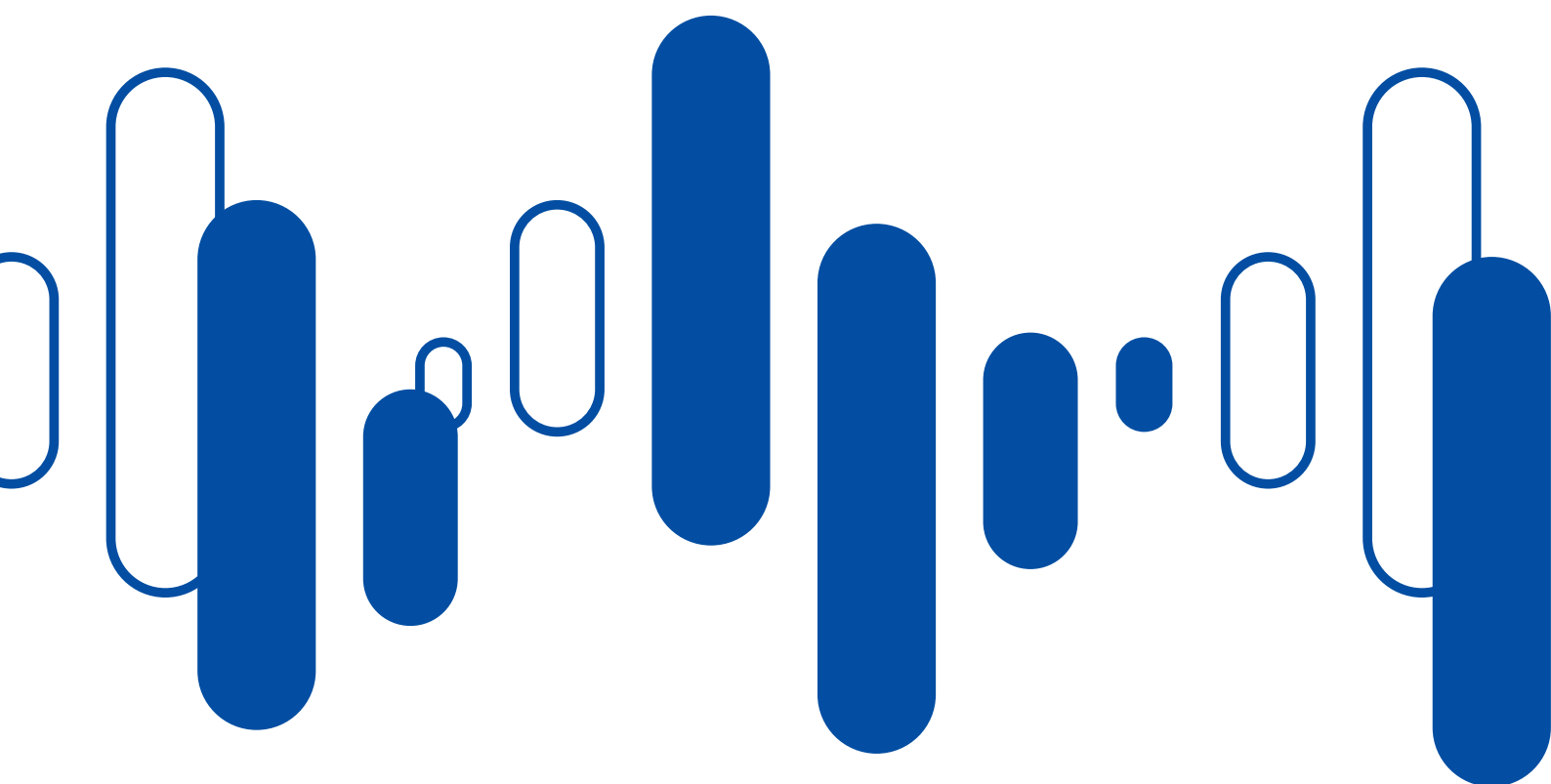
Andre vesentlige inntekter omfatter distribusjonsgodtgjørelse på 222 millioner kroner for 2022, mot 237 millioner kroner for 2021.

Andre vesentlige kostnader omfatter salgs- og portefølje-provisjoner på 264 millioner kroner for 2022, mot 244 millioner kroner for 2021. Det betales også et forvaltningshonorar som i 2022 beløp seg til 100 millioner kroner, mot 75 millioner kroner i 2021.

A5 Andre opplysninger

Selskapet har ingen annen vesentlig eller relevant informasjon enn det som fremkommer over.

B System for risikostyring og internkontroll

B System for risikostyring og internkontroll

B1 Generell informasjon om system for risikostyring og internkontroll

Overordnet system for risikostyring og internkontroll i Nordea Liv

Nordea Liv har vedtatt egne instruksjoner for risikostyring og internkontroll. Styrende dokumenter fra Nordea Gruppen godkjennes og implementeres i den utstrekning de passer for vår virksomhet. Nordea Liv utarbeider i tillegg forsikringsspesifikke styrende dokumenter, herunder et rammeverk for risikoappetitt og egne retningslinjer og rutiner. Så langt de passer er disse utarbeidet i fellesskap med NLP Gruppen.

Nordeas system for risikostyring og internkontroll bygger på en modell med tre forsvarslinjer. Styrende organer og kontrollfunksjoner er illustrert i figur B1.1.

Styret

Styret i Nordea Liv har det overordnede ansvaret for selskapets forretningsvirksomhet. Styret skal sikre at selskapets organisering er transparent og forsvarlig, med klar fordeling av funksjoner og ansvarsområder. Styret er ansvarlig for at selskapet har etablert en robust og helhetlig virksomhetsstyring, og effektive systemer for risikostyring og internkontroll. Videre skal styret påse at regnskapsføring, kapitalforvaltning og selskapets finansielle stilling er gjenstand for betryggende kontroll, herunder at selskapet drives i samsvar med lover og forskrifter.

Styret i Nordea Liv har utarbeidet instruks for administrerende direktør som tydelig definerer dennes ansvarsområder og plikter. Styret fører tilsyn med den daglige ledelse av selskapet.

Styret har utnevnt to underutvalg; revisjonsutvalg og risikoutvalg. Revisjonsutvalget skal forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen, samt overvåke systemene for internkontroll, risikostyring og selskapets internrevisjon. Revisjonsutvalget skal ha løpende kontakt med selskapets revisor om revisjon av årsregnskapet, samt vurdere og overvåke revisors uavhengighet. Risikoutvalget skal forberede styrets gjennomgang av risikostrategi og risikostyring, samt kommer med anbefalinger i forhold til selskapets risikoappetitt. Utvalgene bistår styret i forberedelse av saker, men beslutningene fattes i styret.

Administrerende direktør og selskapets ledergruppe

Administrerende direktør står for den øverste ledelsen av selskapet og er ansvarlig for å gjennomføre selskapets strate-

gi i tråd med de overordnede strategiske målene vedtatt av styret. Administrerende direktør er videre ansvarlig for å implementere effektive prosesser for risikostyring og internkontroll, samt påse at selskapets regnskap er i overensstemmelse med gjeldende lovgivning og at selskapets økonomi tas hånd om på en forsvarlig måte. Administrerende direktør gir styret den informasjonen som er nødvendig for at styret skal kunne utføre sine oppgaver. Ledergruppen er administrerende direktørs kollegium for overordnet ledelse.

Figur B1.2 Ledergruppen i Nordea Liv 31.12.2022

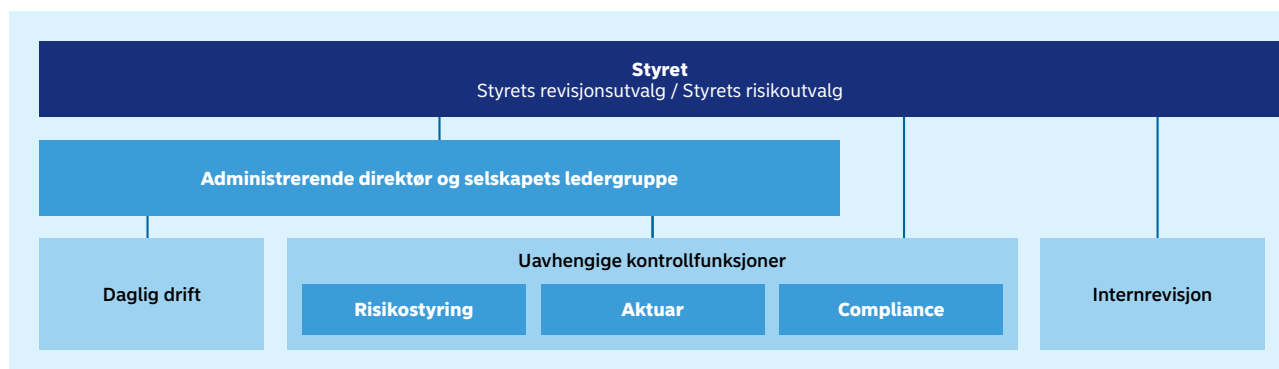

Uavhengige kontrollfunksjoner

Styret har etablert uavhengige kontrollfunksjoner i henhold til solvensregelverket; risikostyringsfunksjon, compliancefunksjon, aktuarfunksjon og internrevisjon.

Risikostyringsfunksjon, compliancefunksjon og aktuarfunksjon er en integrert del av Nordea Livs organisasjon. Internrevisjon er utkontraktert til og utføres av Nordeas Group Internal Audit. Funksjonenes roller og ansvarsområder er nærmere beskrevet i kapitlene B3–B6.

Figur B1.1 Styrende organer i Nordea Liv

Endringer i styrende organer og kontrollfunksjoner

I 2022 har det vært følgende endringer i ledergruppen:

- Maria Seim ny Head of Private
- Gaute Løset ny Head of Product and Business Development
- Phu Le Duong ny Head of Corporate
- Jørn Torsvik ny Head of Technology
- Tijn Schulting ny Chief Risk Officer

Styrets sammenstilling har vært uendret gjennom året.

Godtgjørelse

Nordea Liv følger Nordea Gruppens policy for godtgjørelse, fastsatt av styret i Nordea Bank Abp. Retningslinjene er vedtatt av styret i Nordea Liv.

Policyen støtter opp om Nordea Livs evne til å rekruttere, utvikle og beholde høyt motiverte, kompetente og resultatorienterte medarbeidere. Nordea Liv tilbyr konkurransedyktige men ikke markedsledende godtgjørelsespakker.

Nordea Liv har en helhetlig tilnærming til lønn og godtgjørelser som erkjenner betydningen av balanserte, men differensierte avlønningsstrukturer basert på virksomhetens behov og markedet, samt avlønningsstrukturer som er i overensstemmelse med og fremmer en ansvarlig og effektiv risikostyring og ikke oppfordrer til overdreven risikotaking eller motvirker selskapets langsiktige interesser. Nordea Liv benytter seg av følgende variable godtgjørelser:

- Overskuddsdeling skal stimulere til verdiskaping for kundene og aksjonærene, og omfatter alle medarbeiderne i Nordea konsernet. Kriteriene for overskuddsdelingsprogrammet 2 gjenspeiler Nordea konsernets langsiktige mål: Avkastning på egenkapital, kostnader i forhold til inntekter (cost/income ratio) og kundetilfredshet
- Variabel lønn og insentivprogram for ledere kan tilbys for å rekruttere, motivere og beholde utvalgte ledere og nøkkelpersoner, samt belønne sterke prestasjoner og innsats. Individuelle prestasjoner vurderes basert på forhåndsbestemte økonomiske og ikke-økonomiske prestasjonskriterier

Policyen omfatter ikke tilleggspensjoner eller førtidspensjonsordninger for medlemmene i styret eller andre nøkkelpersoner.

Nordea Liv tar del i en felles godtgjørelseskomite for selskapene i NLP.

B2 Krav til egnethet

Nordea Livs virksomhet utføres i henhold til Nordea konsernets krav til egnethet angitt i Group Board Directive on Suitability. For å oppfylle kravene til egnethet må en person ha og vise at han/hun har de egenskapene som trengs for at han/hun skal kunne utføre oppgavene og ivareta det ansvaret stillingen innebærer. Disse egenskapene knytter seg til uavhengighet i personlig atferd og utøvelse av forretningsvirksomheten, god vurderingsevne og tilstrekkelig kunnskap, erfaring og faglige kvalifikasjoner.

Egnethetsvurderingene gjennomføres som en del av rekrutteringsprosessen og løpende som en del av hver medarbeiders faste prestasjons- og utviklingssamtaler.

Vurderingen av en persons egnethet omfatter en vurdering av personens faglige og formelle kvalifikasjoner, kunnskap om og relevant erfaring fra forsikringsbransjen, andre finanssektorer eller annen virksomhet og skal ta hensyn til de oppgavene personen er satt til å utføre, og, der det er relevant, til vedkommendes forsikrings-, økonomi-, regnskaps-, aktuar- og lederkompetanse.

Vurderingen av en persons egnethet omfatter i tillegg en vurdering av personens redelighet og økonomiske forhold basert på bevis på deres personlighet, personlige adferd og forretningsetikk inklusive eventuelle kriminelle, økonomiske eller tilsynsaspekter som er relevante for vurderingen.

B3 Risikostyringssystem, herunder egenvurdering av risiko og solvens

Overordnet system for risikostyring

Nordea Liv har etablert et rammeverk for risikostyring som er i tråd med Nordea Gruppens retningslinjer og prinsipper.

Rammeverket består av policyer, instruksjoner, rammer og kontroller designet for å sikre tilstrekkelig, rettidig og kontinuerlig identifisering, måling eller vurdering, overvåkning, styring og rapportering av risiko som påvirker selskapet. Målsetningen for risikostyringen er å begrense effektene av uforutsette tap og avgjøre hvorvidt en skal unngå, begrense eller akseptere risikoer i tråd med selskapet finansielle evne og risikoappetitt.

Rammeverket er forankret i virksomheten via nøkkelprosesser for risikostyring, regelmessig rapportering samt ytterligere instruksjoner og charterere.

Figur B3.1 Risikostyring og internkontroll

Risikokultur

En god risikokultur er selve grunnmuren i god risikostyring. Nordea arbeider for en sunn, integrert og konsernovergripende risikokultur, basert på en felles forståelse og helhetlig oppfatning av risiko og hvordan det styres. Risikokulturen består av konsernets verdier og holdninger som kommer til uttrykk gjennom organisasjonens adferd og evne til organisatorisk læring.

Nordeas risikokultur bygger på tydelig kommunikasjon fra ledelsen, ansvarliggjøring av de ansatte, et miljø preget av åpen dialog og rom til å utfordre etablert praksis, samt riktige insentiver som speiler konsernets risikoappetitt og langsiktige interesser.

I Nordea er forretningsområdene selv ansvarlig for den daglige proaktive risikostyringen og for å drive virksomheten innenfor de avtalte rammene. Dette omfatter å etablere effektive kontrolltiltak, samt å overvåke disse. Jevnlig opplæring og kommunikasjon støtter også opp om en forsvarlig risikokultur.

Risikostrategi og risikoappetitt

Styret i Nordea Liv har det overordnede ansvaret for selskapets risikostrategi og risikoappetitt, samt fastsettelse av prinsippene for hvordan disse skal styres. Styret drøfter og vedtar selskapets risikostrategi og risikoappetitt minst årlig. NLPs risikoappetitt og risikostrategi gir føringer og setter rammer for risikoen i Nordea Liv.

De viktigste prinsippene i risikostrategien er:

- Kun påta seg risikoer som forstås og kan kontrolleres, overvåkes og rapporteres, samt er i tråd med selskapets risikoappetitt
- Etablere et helhetlig og konsistent rammeverk for risikostyring og internkontroll som går på tvers av funksjoner og landegrenser
- Risikostyringsfunksjon skal opptre som en partner for virksomheten innenfor risikoområdet
- Tilfredsstillende eksisterende og fremtidige regelverkskrav som påvirker styringen av risiko og kapital

Nordea Livs risikoappetitt er en del av den strategiske styringen av selskapet og fastsettes med utgangspunkt i den overordnede forretningsstrategien og kapitalsituasjonen. Rammeverket for risikoappetitt omfatter sentrale risikoer for selskapets forretningsvirksomhet. På overordnet nivå deles disse inn i solvens, markedsrisiko, forsikringsrisiko, likviditetsrisiko, modellrisiko, operasjonell risiko, compliancerisiko og bærekraftsrisiko. Selskapets risikoappetitt inneholder et sett utsagn for de ulike typene risiko som angir rammer eller vurderingsprinsipp som definerer grensene for akseptabelt risikonivå.

Selskapets risikostrategi og risikoappetitt er organisatorisk forankret via nøkkelprosesser som omfatter aktiviteter for å kartlegge, måle eller vurdere, overvåke, håndtere og rapportere risikoer og deres innvirkning på kapitaliseringen.

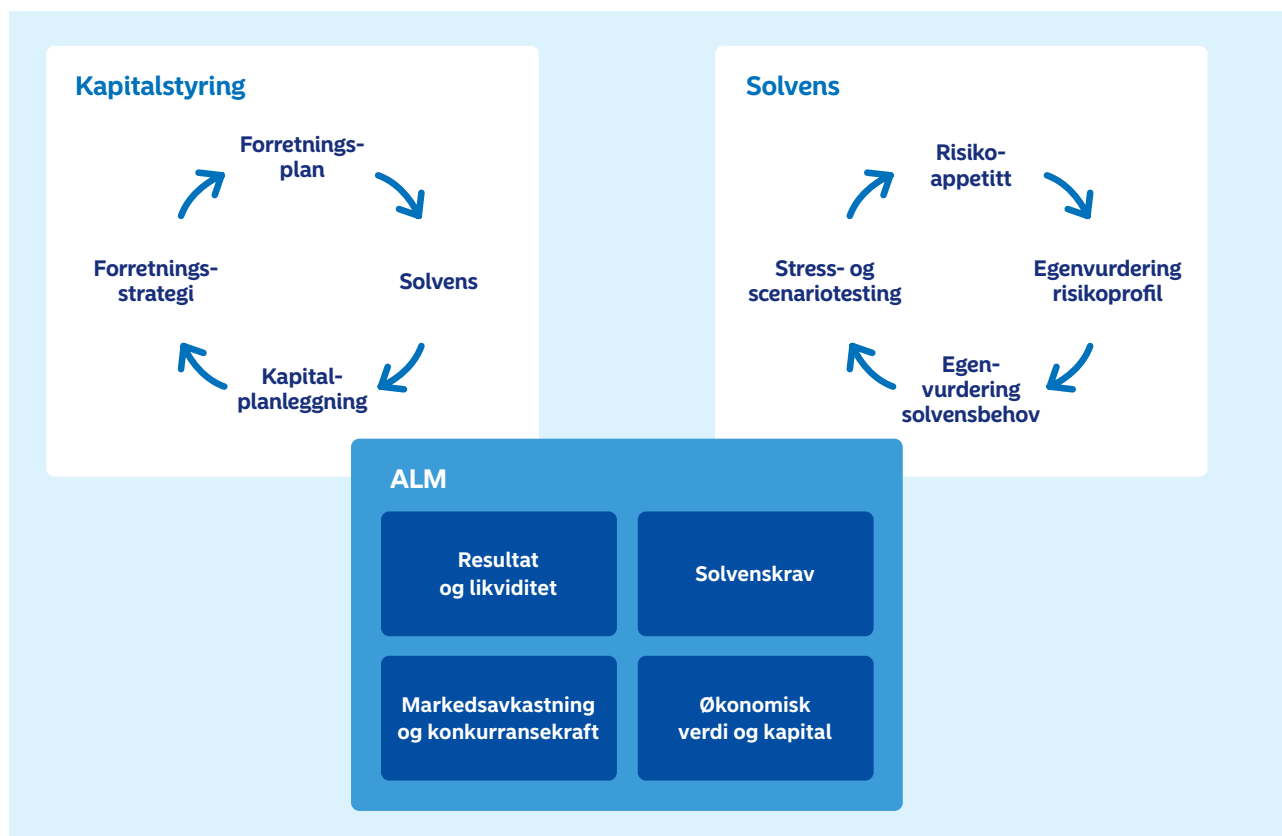
Kartlegging av risiko er del av den ordinære virksomheten i form av både top-down- og bottom-up-prosesser. Top-down prosessene fokuserer på strategiske og fremvoksende risikoer, mens bottom-up prosessene blant annet inkluderer egen-vurdering av risiko og kontroller, samt risikoidentifisering og vurdering som del av endringsstyring.

Risiko måles eller vurderes ved hjelp av kvantitative og kvalitative metoder for å anslå sannsynligheten for og konsekvensene av de forskjellige typene av risiko. Metodene som benyttes omfatter, men er ikke begrenset til eksponeringsanalyser, stress- og scenariotester samt ekspertvurderinger.

Risiko håndteres på alle nivåer i virksomheten, både gjennom strategiske beslutninger og den daglige driften. I håndteringen av risikoer kan selskapet velge å akseptere risikoene slik de er, unngå risikoene ved å fjerne den underliggende årsaken eller styre risikoene gjennom tiltak som enten påvirker sannsynligheten for eller konsekvensene av hendelsen dersom risikoen inntreffer.

Risiko overvåkes og rapporteres regelmessig for å støtte de forretningsmessige beslutningene, samt for å kontrollere at virksomheten forholder seg til vedtatte rammer og risikoappetitt. Rapporteringsfrekvens varierer fra ukentlig til årlig. Målgruppen avhenger av rapportens innhold og inkluderer

Figur B3.2 Prosess for risiko og kapitalstyring

selskapets risikoorganisasjon, ledergruppe og styre, samt NLP, Nordea Gruppen og tilsynsmyndighetene.

Risikostyringsfunksjonen

Risikostyringsfunksjonen er en uavhengig kontrollfunksjon og skal sikre effektiv implementering av rammeverket for risikostyring, samt overse at internkontrollen er i tråd med konsernets og myndighetenes krav.

For å sikre ett harmonisert rammeverk for risikostyring i NLP er det etablert et CRO Forum, hvor Chief Risk Officer i NLP og datterselskapene er faste medlemmer. Charter for CRO Forum fastsetter forumets formål og virkeområde.

Risikostyringsfunksjonen gir innspill relatert til risiko og kontroll i forretningsmessige beslutningsprosesser gjennom deltakelse i arbeidsgrupper og beslutningsorganer. Chief Risk Officer rapporterer regelmessig til styret og gir uavhengige råd til styret i risikospørsmål, samt kan kommunisere direkte med styret på eget initiativ. Chief Risk Officer er medlem av ledergruppen i Nordea Liv.

Risiko og kapitalstyring

Prosess for risiko og kapitalstyring i Nordea Liv skal sikre at selskapet er tilstrekkelig kapitalisert til enhver tid. Prosessen er framoverskuende og basert på selskapets forretningsplan, den skal sikre at selskapet er beredt til å iverksette tiltak for å opprettholde en tilfredsstillende kapital situasjon uavhengig av tilstanden i finansmarkeder og endringer i rammebetingelsene, samt støtte opp om strategiske og forretningsmessige mål. Prosessen tar hensyn til makroøkonomiske, forretningsmessige og fremvoksende risikoer.

Selskapets egenvurdering av kapitalbehovet beregnes på grunnlag av selskapets risikoprofil sammenliknet med underliggende forutsetninger i standardmetoden, samt områder i virksomheten som ikke inngår i solvenskapitalkravet etter standardmetoden.

Utfallet av prosess for styring av risiko og kapital rapporteres årlig i selskapets egenvurdering av risiko og solvens (ORSA) til Finanstilsynet.

Egenvurdering av risiko og solvens

ORSA rapporten er selskapets og styrets egenvurdering av risiko og solvens. Rapporten utarbeides årlig og sendes til tilsynsmyndigheten innen to uker etter at den er vedtatt av styret. Egenvurderingen er knyttet opp til selskapets forretningsplan og viser selskapets risikoprofil, samt framskrivning av solvenskapitaldekningen under normale og stressede omstendigheter. Det gjennomføres en ekstraordinær ORSA dersom det skjer endringer som vesentlig påvirker risiko eller solvens.

Styret deltar aktivt i risiko og kapitalstyringen i Nordea Liv, blant annet gjennom å kartlegge risikoer, legge premissene

for hvordan egenvurderingen skal gjennomføres, gjennomgå resultatene og sørge for at resultatene og konklusjonene blir dokumentert og kommunisert internt i virksomheten. Styrets arbeid med risiko og kapitalprosessene, samt med risikostyring og internkontroll er dokumentert i styrets årshjul.

Forretningsområdene er involvert i vurderingen av hvilke scenarier det er hensiktsmessig å teste, gjennom å kartlegge mulige trusler mot virksomheten samt ulike strategiske scenarier.

B4 Internkontrollsystem

Internkontrollen i Nordea Liv styres av NLP Policy on Internal Governance og NLP Internal Control Instruction. Dokumentene fastsetter grunnprinsippene for internkontrollrammeverket og prinsippene for rammeverket av styrende dokumenter i Nordea Liv.

I henhold til rammeverket for internkontroll er alle forretningsområdene ansvarlig for risikostyringen innen eget ansvarsområdet og for at det er etablert kontroller som sikrer etterlevelse av interne og eksterne rammer. Rammeverket skal sørge for en effektiv og forsvarlig drift, tilstrekkelig identifisering, måling og håndtering av risiko, gode administrative og regnskapsmessige prosedyrer, pålitelig rapportering av finansiell og ikke-finansiell informasjon, samt etterlevelse av lover, reguleringer, krav fra tilsynsmyndighetene og Nordeas interne regler.

Internkontroll utføres av styrende organer, risikostyringsfunksjoner, ledelse og ansatte i Nordea Liv. Formålet med prosessene er å legge til rette for at hele organisasjonen bidrar til en effektiv og god internkontroll. Prosessene bygger på en tydelig og transparent organisasjonsstruktur, klar fordeling av roller og ansvarsområder, klare definisjoner, samt felles verktøy og prosedyrer.

Hovedprinsippet for internkontroll i Nordea er en modell basert på tre forsvarslinjer, hvor det skilles mellom utøvende, overvåkende og kontrollerende enhet. Forretningsområdene og støttefunksjonene utgjør første forsvarslinje. Andre forsvarslinje representeres av risikostyringsfunksjonen, compliancefunksjonen og aktuarfunksjonen. Internrevisjonen utgjør tredje forsvarslinje.

Compliancefunksjonen

Compliancefunksjonen i Nordea Liv er en uavhengig kontrollfunksjon underlagt kravene i Solvens II. Samtidig er funksjonen organisert som en integrert del av Nordea konsernets compliancefunksjon.

Hensikten med compliancefunksjon er å bidra til verdiskapning gjennom å gi et uavhengig risikobasert syn på etterlevelse av lover, forskrifter, forretningsprinsipper, etiske retningslinjer, god forretningspraksis og interne regler som gjel-

Figur B4.1 Forsvarslinjer i NLP

Første forsvarslinje	Andre forsvarslinje	Tredje forsvarslinje
• Ansvar for daglig risikostyring og etterlevelse av gjeldende regulering • Ansvar for å drive virksomheten i henhold til godkjent rammeverk for internkontroll og risikostyring, samt innenfor de rammene som er satt for risikokspensering • Ansvar for å identifisere, vurdere, kvalitetssikre og rapportere vesentlig finansiell og ikke-finansiell risiko	• Uavhengige kontrollfunksjoner som skal støtte og utfordre risikostyringen i første forsvarslinje • Ansvarlig for å vedlikeholde og overvåke implementeringen av internkontrollrammeverket • Sikre at all risiko selskapet er eller kan bli eksponert for identifiseres, vurderes, overvåkes, håndteres og rapporteres	• Uavhengig kontrollfunksjon med ansvar for å vurdere internkontrollrammeverket og prosessene for å identifisere, rapportere og kontrollere risiko • Internrevisjon støtter styrets arbeid i å sikre selskapets eiendeler, omdømme og bærekraft

der for Nordea Liv. Dette skjer ved at funksjonen kartlegger compliancerisiko og støtter de ansvarlige risikoeierne i arbeidet med å håndtere risikoene på en effektiv måte.

Nordea Livs compliancefunksjon er ansatt lokalt og har en funksjonell rapporteringslinje til leder av NLPs compliancefunksjon og en legal rapporteringslinje til administrerende direktør og styret i Nordea Liv.

Compliancefunksjonen har det mandat, den kompetansen, de ressursene og den tilgangen til relevant informasjon som er nødvendig for å være effektiv.

Compliancefunksjonens ansvarsområder er beskrevet i NLPs Compliance direktiv og omfatter å kartlegge, vurdere, overvåke, kontrollere og rapportere selskapets compliancerisikoer. Compliance direktivet vedtas av styret hvert år.

B5 Internrevisjonsfunksjonen

Internrevisjonsfunksjonen i NLP ivaretas av Nordeas Group Internal Audit (GIA). De interne reglene til funksjonen beskrives i Group Board Directive for Group Internal Audit og tilhørende manualer og arbeidsrutiner.

I henhold til Nordeas konserndirektiv skal GIA støtte ledelsen i arbeidet med å beskytte organisasjonen gjennom å:

- Vurdere om alle vesentlige risikoer blir identifisert og hensiktsmessig rapportert av ledelsen og risikofunksjonene til styret, styrets komiteer og ledergruppen
- Vurdere om alle vesentlige risikoer blir tilstrekkelig kontrollert
- Utfordre ledergruppen til å forbedre effektiviteten i eierstyring og selskapsledelse, risikostyring og internkontroll.

Group Board Directive for Group Internal Audit er godkjent av styret i Nordea Liv. Som det fremgår av direktivet skal ikke GIAs medarbeidere delta i arbeidet i andre funksjoner, i selve virksomheten eller i arbeidet med å utvikle og velge risikomodeler eller andre risikostyringsverktøy. Direktivet anerkjenner internasjonale standarder for yrkesmessig utførelse av internrevisjon og etiske retningslinjer publisert av Institute of Internal Auditors.

B6 Aktuarfunksjonen

Aktuarfunksjonen i Nordea Liv er en uavhengig kontrollfunksjon underlagt kravene i Solvens II. Aktuarfunksjonene i NLP jobber sammen på tvers av konsernet, utveksler erfaringer og enes om rammeverk for å sikre en effektiv utførelse av aktuarfunksjonens ansvarsområder. Aktuarfunksjonen i Nordea Liv er en integrert del av risikostyringsenheten og rapporterer til Chief Risk Officer.

Aktuarfunksjonen i Nordea Liv er ansvarlig for en uavhengig gjennomgang av:

- Beregning av forsikringstekniske avsetninger i Solvens II, for eksempel gjennom å analysere beste estimat forutsetninger og validering av modeller for å sikre løpende etterlevelse av regelverket
- Forsikringsstrategi, herunder strategi for reassuranse og tegning av forsikring
- Aktuarfunksjonen skal minst årlig utarbeide en skriftlig rapport som fremlegges for styret. Rapporten omfatter blant annet en uavhengig vurdering av forsikringstekniske avsetninger i henhold til Solvens II-direktivet. Videre dokumenterer rapporten alle oppgaver aktuarfunksjonen har utført og resultatet av dem, identifiserer eventuelle mangler og gir anbefalinger om hvordan de bør rettes opp.

B7 Utkontraktering

Nordea Liv benytter ulike leverandører til å få utført tjenester eller arbeidsoppgaver som kunne vært utført av selskapet selv. Utkontraktering er underlagt interne retningslinjer vedtatt av styret i Nordea Liv. Leverandører følges opp for å sikre at de leverer avtalt kvalitet. De kritiske utkontrakteringene rapporteres til ledergruppen halvårlig, og til styret årlig.

Nordea Livs retningslinjer for utkontraktering gjelder for alle avtaler om utkontraktering. Nordea Livs ansvar overfor kunder, myndigheter og andre endres ikke som følge av utkontraktingen. Alle tjenesteleverandørene som har utkontrakteringsavtaler med Nordea Liv forplikter seg til å overholde gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Retningslinjene for utkontraktering fastsetter prinsipper for risikovurdering før utkontraktering, vurderingen av nødvendigheten og viktigheten av utkontrakterte forhold, innholdet i kontraktene med tjenesteleverandører, kontroll med og rapportering av utkontrakterte tjenester og rapportering til tilsynsmyndighetene.

Nordea Liv har følgende kritiske eller viktige utkontrakterte tjenester:

Tabell B7.1 Utkontrakterte tjenester

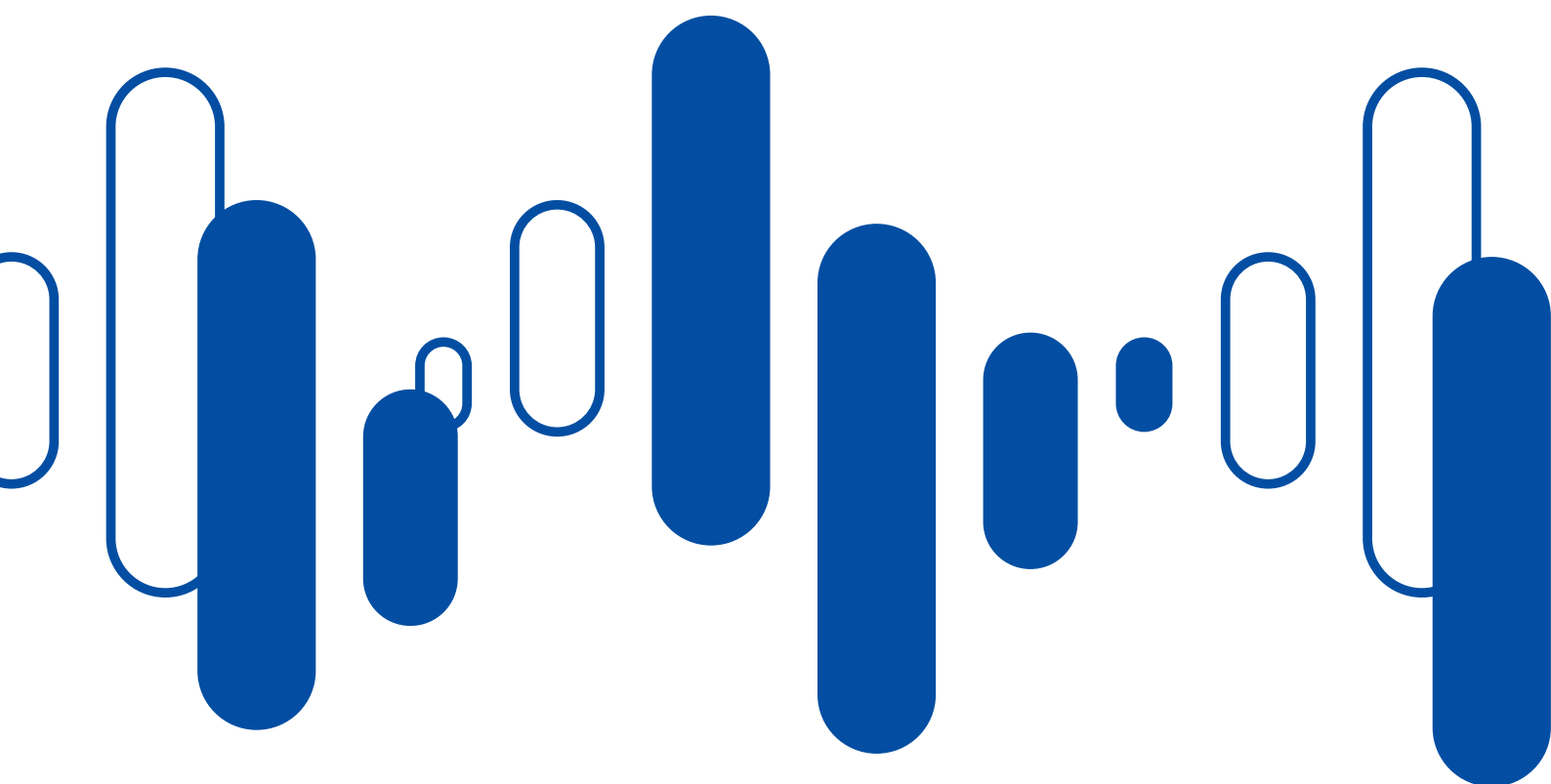
Tjeneste	Kontraktspartner	Hjemmehørende
Porteføljeforvaltning og investeringsvirksomhet	Nordea Asset Management AB	Sverige
Distribusjon og KYC/AML for pensjons- og forsikringsprodukter	Nordea Bank Abp filial i Norge	Norge og Finland
IT tjenester	Nordea Bank Abp	Finland
Internrevisjon	Nordea Bank Abp	Finland
Distribusjon av pensjons- og forsikringsprodukter	Tryg Forsikring AS	Norge
IT tjenester	DXC Technology Norge AS	Norge
IT tjenester	Larsen & Toubro Infotech Norge AS (LTI)	Norge
IT tjenester	Zalaris HR Services Norway AS	Norge

B8 Andre opplysninger

Styret gjennomgår årlig selskapets risikostyring og internkontroll, samt ressursene for den, for å sikre en robust styringsstruktur og et effektivt risikostyrings- og internkontrollsystem.

Intern- og eksterntrevisjonen foretar en uavhengig evaluering av Nordea Livs styringssystemer. Anbefalingene fra disse revisjonene gjennomgås av styret og implementeres i forhold til risikoene i virksomheten.

C Risikoprofil

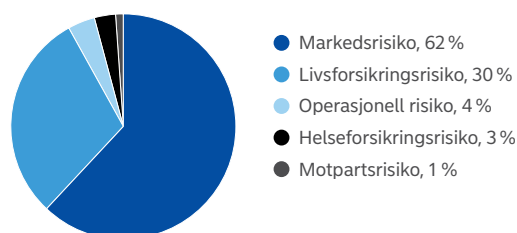

C Risikoprofil

Nordea Liv eksponeres for forskjellige risikoer gjennom sin virksomhet, blant annet forsikringsrisiko, markedsrisiko, kredittisiko, likviditetsrisiko, operasjonell risiko, bærekraftisiko, forretningsrisiko og modellrisiko. De to største risikoene sett i forhold til Nordea Livs solvenskapitalkrav er:

- Markedsrisiko, som er hovedsakelig drevet av rentegarantier og forskjell i durasjon på eiendeler og forpliktelser knyttet til langsiktige garanterte pensjonsprodukter.
- Forsikringsrisiko, som hovedsakelig knytter seg til usikkerhet om avgang, kostnader, uførhet og levealder.

Figur C1 Solvenskapitalkrav fordelt på risikomoduler, per 31. desember 2022

Solvenskapitalkravet fordelt på risikomoduler i figur C1 tar hensyn til diversifiseringseffekter mellom risikomodulene.

Stress- og scenariotester

Som en del av den regelmessige risiko- og kapitalrapportering gjennomfører Nordea Liv diverse stress- og scenariotester. Disse omfatter blant annet stresstester av vesentlige eksponeringer og forutsetninger, stresstester i henhold til standardmetoden under Solvens II, omvendte stresstester, samt framskrivninger av selskapets solvensposisjon under scenarioer som reflekterer sentrale forretningsrisikoer og scenarier basert på historiske og potensielle fremtidige makroøkonomiske kriser.

C1 Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko defineres som risikoen for tap eller negativ endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av endringer i nivået, utviklingen eller volatiliteten i dødelighetsrater, levealder, uførhet, gjenkjøp og avgang.

Alle Nordea Livs produkter inneholder elementer av forsikringsrisiko. For tradisjonelle garanterte produkter dominerer opplevelsesrisiko og for risikoprodukter er uførhetsrisikoen størst. For produkter med investeringsvalg er eksponering mot forsikringsrisiko lav. Foruten tradisjonell forsikringsrisiko reflekterer solvenskapitalkravet også avgangsrisiko og kostnader. Avgangsrisiko er størst for risikoprodukter og produkter med investeringsvalg.

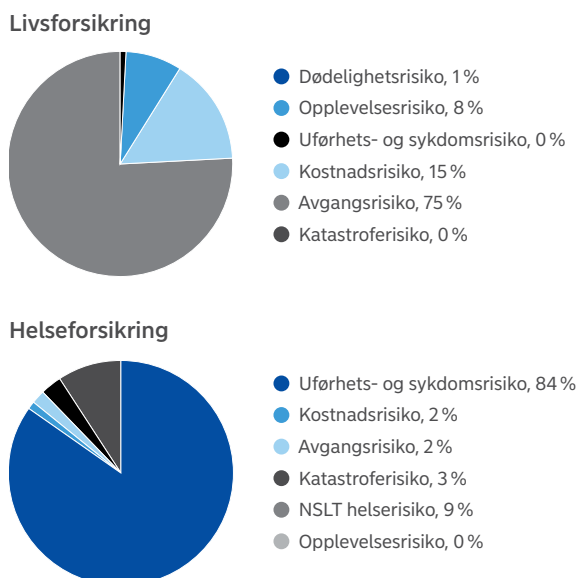
Måling og analyse av forsikringsrisiko

Nordea Liv måler forsikringsrisiko ved hjelp av standardmetoden i Solvens II og ved å måle solvensbalansens følsomhet for stressede forsikringsscenarier gjennom regelmessige stress- og scenariotester. Stresstestene viser at Nordea Liv er betryggende kapitalisert. Metodene for måling av forsikringsrisiko er ikke vesentlig endret i løpet av rapporteringsperioden.

Eksponering mot livsforsikringsrisiko i Solvens II viser at avgangsrisiko har størst innvirkning på solvenskapitalkravet, etterfulgt av kostnadsrisiko og opplevelsesrisiko. Solvenskapitalkravet knyttet til livsforsikringsrisiko har ikke endret seg vesentlig i 2022.

Innen helseforsikringsrisiko dominerer risiko for uførhet og sykdom. Størst bidrag stammer fra kollektive produkter.

Figur C1.1 Solvenskapitalkrav for forsikringsrisiko fordelt på undermoduler, per 31. desember 2022

Solvenskapitalkravet fordelt på undermoduler i figur C1.1 tar hensyn til diversifiseringseffektene mellom undermodulene.

Avgangsrisiko

Avgangsrisiko omfatter risiko for avgang, overgang til fripoliser, fornyelser og endringer i premienivåer. Risikoen er knyttet til avvik mellom faktisk og forventet avgang. Nordea Livs avgangsrisiko knytter seg hovedsakelig til produkter med investeringsvalg og risikoprodukter der nåverdien av fremtidige resultater bidrar positivt til den ansvarlige kapitalen i Solvens II.

Avgangsrisiko er knyttet til forsikringstakers adferd og reduseres ved å sikre at produktene oppfyller kundenes forventninger og gjennomføre proaktive tiltak i forhold til markedsutviklingen eller utviklingen i regelverk. Avgang analyseres, overvåkes og rapporteres regelmessig, noe som hjelper Nordea Liv å identifisere og tilpasse seg trender.

Opplevelsesrisiko

Opplevelsesrisiko er hovedsakelig knyttet til livslange pensjonsutbetalinger fra Nordea Livs garanterte produkter. Risikoen oppstår når det er avvik mellom faktisk og forventet dødelighet. Det blir regelmessig foretatt vurderinger av forventet levealder.

Konsentrasjon av forsikringsrisiko

Nordea Livs forsikringsportefølje omfatter individuelle og kollektive forsikringer, med god spredning på bransjer, geografi og demografi, samt på produkttype og risiko. Store selskaper kan utgjøre en geografisk risikokonsentrasjon, risikoen håndteres gjennom selskapets reassuranseprogram.

Styring av forsikringsrisiko

Styring av forsikringsrisiko skjer i henhold til retningslinjer for tegning av forsikring, reassuranse og prosesser for produktgodkjenning.

Retningslinjer for tegning av forsikring

Tegning av forsikringer skjer i henhold til Nordea Livs retningslinjer for styring av forsikringsrisiko. Retningslinjene er utarbeidet for å sikre robuste tegningsprosesser og god rådgivning til kundene. Retningslinjene sikrer lik og etisk behandling av alle nye kunder samt at de enkelte risikoene aksepteres eller avslås på velinformert grunnlag. Gode retningslinjer sikrer at kundene blir tilbudt produkter som er egnet til å oppfylle deres behov.

Risikoklassifisering og differensiert prising benyttes i både person- og bedriftsmarkedet. For risikoпродукter i privatmarkedet gjennomføres individuelle vurderinger. Avhengig av dekning og størrelsen på ytelsene kan tegningsprosessen også omfatte helsevurdering og/eller vurdering av økonomiske forhold. For risikoпродукter i bedriftsmarkedet kan det gjennomføres risikovurderinger som benyttes for å plassere bedrifter i risikoklasser. Formålet med vurderingene er å avdekke forhold hos forsikrede som indikerer atypisk eller avvikende risiko.

Aktuarfunksjonen kartlegger risikoer og gir anbefalinger, samt uttrykker egne synspunkter på retningslinjene for tegning av forsikringer. Aktuarfunksjonen gjennomgår retningslinjene årlig og ved endringer.

Reassuranse

Nordea Livs reassuranseprogram dekker individuell og samlet risiko knyttet til dødelighet og uførhet, herunder katastrofedekning av dødelighet, uførhet og alvorlig sykdom. Hensikten med reassuranseprogrammet er å redusere volatiliteten i erstatningene, bidra til mer stabile risikoresultater og beskytte selskapet mot risikokonsentrasjoner og katastrofer. Nye kontrakter med vesentlige individuelle risikoeksponeringer forsikres eventuelt med fakultativ gjenforsikring.

Reassuranseprogrammet overvåkes via risikoresultatet for hver produktkategori. Aktuarfunksjonen er ansvarlig for å gjennomgå reassuransestrategien og -programmet minst en gang i året.

Produktgodkjenning

Nordea har etablert en felles metode for styring av endringer. Metoden er nærmere beskrevet i avsnitt C5 Operasjonell risiko. Metoden omfatter også en særskilt godkjenningsprosess for nye produkter, som blant annet omfatter en vurdering av lønnsomhet og kapitalkrav, samt om produktet samsvarer med selskapets risikoappetitt.

Spesialforetak (special purpose vehicles)

Nordea Liv benytter seg ikke av spesialforetak for å styre forsikringsrisiko.

C2 Markedsrisiko

Kapitalforvaltningen i Nordea Liv er tredelt. Tradisjonelle garanterte produkter og risikoпродукter forvaltes i kollektivporteføljen, fordelt på to underporteføljer tilpasset garantnivået for de enkelte kontraktene. Produkter med investeringsvalg forvaltes i investeringsvalgporteføljen, fordelt på investeringsprofiler og enkeltfond avhengig av kundenes risikopreferanser. Selskapets egne midler forvaltes i selskapsporteføljen.

Markedsrisiko er den dominerende risikoen i Nordea Liv, og er i hovedsak knyttet opp mot selskapets evne til å innfri den årlige rentegarantien i kollektivporteføljen. Risikoen

omfatter både finansielle eiendeler og gjeld, samt renterisiko knyttet til forsikringsforpliktelsene.

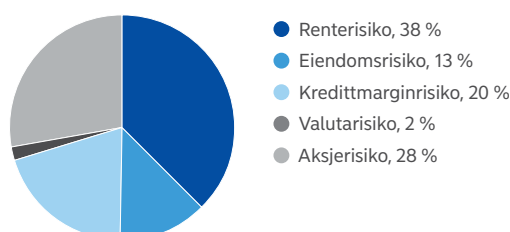
Måling og analyse av markedsrisiko

Markedsrisiko måles via standardmetoden i Solvens II, stress- og følsomhetsanalyser, simuleringer og eksponeringsanalyser. Metodene for måling av markedsrisiko er ikke vesentlig endret i løpet av rapporteringsperioden. Stresstester viser at Nordea Liv er betryggende kapitalisert.

Standardmetoden i Solvens II

Markedsrisiko er den største risikoen i Nordea Liv og utgjorde 62 prosent av solvenskapitalkravet ved utgangen av 2022. Aksjerisiko, renterisiko og kredittmarginrisiko har størst innvirkning på solvenskapitalkravet. Kapitalkravet for markedsrisikoen falt noe i 2022, drevet av endringer i den symmetriske justering for aksjerisiko samt lavere eksponering til kredittisiko.

Figur C2.1 Solvenskapitalkrav for markedsrisiko fordelt på undermoduler, per 31. desember 2022

Solvenskapitalkravet fordelt på undermoduler i figur C2.1 tar hensyn til diversifiseringseffektene mellom de ulike undermodulene.

Nordea Liv er eksponert for renterisiko gjennom forpliktelsene knyttet til garanterte produkter. Risikoen reduseres delvis gjennom å investere i obligasjoner med lang durasjon, men det er ikke mulig å matche forpliktelsene fullt ut gjennom det norske obligasjonsmarkedet.

Nordea Liv er eksponert for aksje- og eiendomsrisiko gjennom rentegarantien knyttet til garanterte produkter. Selskapet investerer i aksjer og eiendom for å diversifisere porteføljene og dra fordel av en høyere forventet langsiktig avkastning. Nivået på aksjeeksponeringen i kollektivporteføljen er knyttet til den risikobærende evnen og risikoappetitten, som styres av nivået på de finansielle bufferne. Aksjeeksponeringen falt gjennom 2022 drevet av utvikling i markedet. Eiendomseksponeringen var uendret.

Selskapet er også eksponert for aksjerisiko gjennom forventede fremtidige forvaltningsinntekter fra produkter med investeringsvalg. Fallende aksjekurser vil redusere fremtidige forvaltningsinntekter, noe som igjen reduserer den ansvarlige kapitalen i solvensbalansen.

Nordea Liv har ikke investert i aktiva klassifisert som infrastruktur.

Nordea Liv er eksponert for kredittmarginrisiko gjennom investeringer i rentepapirer i porteføljer knyttet til garanterte produkter. Nordea Liv påtar seg kredittmarginrisiko for å oppnå avkastning ut over risikofri rente, se tabell C2.1 for en fordeling av relevante papirer per rating.

Tabell C2.1 Rentepapirer fordelt på rating per 31. desember 2022

AAA	34,3 %
AA	8,3 %
A	21,4 %
BBB	14,6 %
BB	2,4 %
B	2,2 %
CCC eller lavere	0,3 %
Ikke ratet	16,5 %

Stress- og følsomhetsanalyse

Nordea Liv utfører regelmessig stresstester av ansvarlig kapital, solvensposisjonen og reservene. Langsiktigheten i liv- og pensjonsvirksomheten innebærer at solvenskapitaldekningen beregnet uten bruk av overgangsbestemmelsen for forsikringstekniske avsetninger er mest følsom overfor renteendringer.

Tabell C2.2 Sensitivitet solvenskapitaldekning per 31. desember 2022

	Uten overgangsbestemmelse avsetninger	Med overgangsbestemmelse avsetninger
solvenskapitaldekning 31. desember 2022	202 %	202 %
Aksjer -20 %	198 %	198 %
Aksjer +20 %	198 %	198 %
Renter -50bp	182 %	182 %
Renter +50bp	224 %	224 %
Kredittmarginer +50bp, volatilitetsjustering (VA) +15bp	202 %	202 %
Aksjer -20 %, renter -50bp, kredittmarginer +50bp, VA +15bp	176 %	176 %
Unit link marginer -20bp	200 %	200 %

Overgangsbestemmelse hadde ingen effekt på sensitiviteter per 31. desember 2022 Som et ledd i selskapets risiko og kapitalstyringen utarbeider selskapet prognoser for virksomhetens utvikling, samt kapitalstiasjonen. Som en del av prosessen gjennomføres stresstester basert på makro-økonomiske og forretningsmessige scenarier.

Simuleringer av eiendeler og forpliktelser

Nordea Liv foretar regelmessige ALM analyser gjennom stokastiske simuleringer av eiendeler og gjeld knyttet til de garanterte produktene for å teste den strategisk aktiva sammensetningen, samt analysere risiko og avkastningsaspekter forbundet med disse produktene.

Måling av eksponering

Investeringsporteføljene knyttet til garanterte produkter kontrolleres med hensyn til eksponering for forskjellige aktiva klasser, motparter og valutaer for å sikre tilstrekkelig diversifisering. Porteføljene knyttet til produkter med investeringsvalg kontrolleres med hensyn til eksponering for aktiva klasser og valutaer.

Styring av markedsrisiko

Nordea Liv styrer markedsrisiko i henhold til ALM-matrisen inkludert i figur B3.2. Dette bidrar til velbegrunnede forretningsbeslutninger som balanserer kort- og langsiktige per-

spektiver, herunder konkurransekraft, regulatoriske krav, lønnsomhet, likviditet, kunder og kapital.

Styret fastsetter årlig rammer for kapitalforvaltningen, rammene sikrer at investeringene er tilstrekkelig diversifisert med hensyn til aktiva og utstedere. Markedsrisiko kontrolleres regelmessig mot selskapets risikoappetitt og rammene. Videre styres markedsrisiko i samsvar med investeringsstrategien og forsvarlighetsprinsippet. Markedsrisikoen i garanterte produkter reduseres gjennom investering i eiendeler klassifisert til amortisert kost, der formålet er å redusere misforholdet mellom durasjonen på eiendeler og forpliktelser, og samtidig skape en stabil avkastning som gjør at Nordea Liv kan innfri garantier og kundenes forventninger.

Investeringsprosessen og forsvarlighetsprinsippet

Forsvarlighetsprinsippet er en integrert del av Nordea Livs investeringsprosess. Trygg og forsvarlig forvaltning og risiko-håndtering sikres gjennom Nordea Livs investeringsprosess. Investeringsprosessen sørger for at kapitalforvaltningen er tilpasset risikokapasitet og andre begrensninger i produktene Nordea Liv tilbyr. Prosessen sikrer at det settes passende rammer og nøytralvekt for hver portefølje, samt at mandater og fond som benyttes i produktene er valgt ut på en forsvarlig måte. Siste ledd i prosessen er at avkastningen i porteføljer, mandater og fond overvåkes og evalueres. Investeringsprosessen og de tilhørende strategier, policies og prosedyrer utgjør et rammeverk som sørger for at forsvarlighetsprinsippets kriterier om at alle risikoer forbundet med investeringer skal kunne identifiseres, måles, håndteres og kontrolleres blir fulgt for alle Nordea Liv sine investeringer.

Videre detaljer rundt investeringsprosessen er beskrevet i Nordea Livs investeringsstrategi, policy for håndtering av investeringsrisiko og tilhørende prosedyrer.

Konsentrasjon av markedsrisiko

Nordea Liv styrer konsentrasjonsrisiko gjennom å fastsette øvre grenser for størrelsen på enkeltinvesteringer og for samlede investeringer per aktiva klasse. Risiko styres både i de enkelte investeringsmandatene og på overordnet nivå. Nordea Liv reduserer konsentrasjonsrisikoen gjennom regelmessig revidering og justering av investeringsporteføljene.

Nordea Liv diversifiserer investeringene og konsentrasjonen av markedsrisiko vurderes som lav. Selskapet har imidlertid en høyere eksponering mot den makroøkonomiske utviklingen i Norge sammenliknet med europeiske eller andre utenlandske livsforsikringsselskaper.

C3 Kredittrisiko

Motpartsrisiko i Solvens II gjenspeiler potensielle tap som følge av uventet mislighold hos motparter og debitorer og tar hensyn til risikoreduserende kontrakter, reassurans, verdipapiriseringer og derivater, samt fordringer fra tredjeparter og eventuelle andre kreditteksponeringer som ikke inngår i kredittmarginrisikomodulen.

Måling og analyse av kredittrisiko

Nordea Livs motpartsrisiko knytter seg hovedsakelig til innskudd og derivatkontrakter. Risikoen måles ved hjelp av standardmetoden i Solvens II. Eksponeringen for motpartsrisiko er lav og tilsvarer 1 prosent i diversifisert bidrag til det samlede solvenskapitalkravet. Det har i rapporteringsperioden ikke skjedd vesentlige endringer i kredittrisikoprofilen eller målemetoder.

Styring av kredittrisiko

Motpartsrisiko styres i henhold til retningslinjene for investeringer og rammene som angir risikoappetitten som gjelder for motpartsrisiko. For å redusere eksponeringen ved uventet mislighold sørger Nordea Liv for diversifisering av motparter,

konsentrasjonen på individuelle motparter reduseres gjennom rammeverket for investeringer.

C4 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for å ikke kunne oppfylle forpliktelser uten økte omkostninger eller - i siste instans - risikoen for ikke å kunne oppfylle forpliktelser når de forfaller til betaling.

Likviditetsrisiko kan oppstå på grunn av begrenset likviditet i investeringene, samt endrede kontantstrømmer fra forsikringsforpliktelsene som følge av endring i erstatninger, avgang eller gjenkjøp.

Måling av likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko måles primært ved å vurdere likviditeten i selskapets investeringer og gjennom utarbeidelse av likviditetsprognoser. Metodene for måling av likviditetsrisiko har ikke endret seg vesentlig i rapporteringsperioden. Styret fastsetter rammene for likviditetsrisiko.

Likviditeten til investeringer knyttet til forsikringstakernes forpliktelser vurderes for å sikre at profilen passer til likviditetsprofilen til de aktuelle forpliktelsene og investeringsstrategi. Likviditeten vurderes regelmessig som en del av kontroll og evalueringsprosessen.

Som en del av styrets rammer måler Nordea Liv hvordan likviditetsrisikoen påvirkes under stress. Stresstesten definerer et scenario med tvungen avvikling av en del av investeringsporteføljen og analyserer hvordan dette påvirker andel likvide eiendeler. Rammene sikrer at Nordea Liv investerer tilstrekkelig i likvide verdipapirer og Nordea Liv har bestått stresstestene som er gjennomført.

Nordea Liv foretar også likviditetsframskrivninger for å analysere og vurdere fremtidige likviditetsbehov på kortere og lengre sikt, både under normale og stressede markedsforhold.

Styring av likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko styres gjennom rammene for sammensetningen av aktiva. Det er fastsatt minstekrav til likvide investeringer i porteføljer knyttet til garanterte produkter som sikrer at en hensiktsmessig del av porteføljene investeres i likvide aktiva. For å overholde de daglige kravene til likviditet kontrolleres og estimeres den kortsiktige likviditetsposisjonen daglig.

Nordea Liv har en beredskapsplan for likviditet som beskriver hvordan selskapet skal håndtere endringer i forventede kontantstrømmer og hvordan selskapet skal opptre i situasjoner med begrenset likviditet. Beredskapsplanen vurderer behovet for en likviditetsbuffer og spesifiserer størrelsen og sammensetningen av en slik buffer. Alternative finansieringskilder og kostnadene forbundet med disse inngår også i planen.

Forventet fortjeneste i fremtidige premier

Nordea Livs forventede fortjeneste fra fremtidige premier var 4.010 millioner kroner per 31. desember 2022, endringer i de fremtidige premiene ikke har vesentlig innvirkning på selskapets likviditet.

C5 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er forbundet med direkte eller indirekte tap forårsaket av utilstrekkelige eller manglende interne rutiner, menneskelig svik, systemsvikt eller eksterne hendelser og inkluderer legal risiko. Alle aktivitetene i organisasjonen, alle utkontrakterte aktiviteter og all interaksjon med eksterne parter innebærer operasjonell risiko. Kapitalkravet for operasjonell risiko dekker også compliancerisiko.

Måling av operasjonell risiko

Operasjonell risiko følges opp gjennom rammeverket for risikoappetitt, hendelsesrapportering og egenvurderingsprosesser. Verken eksponeringen for operasjonell risiko eller metodene for måling av operasjonell risiko har endret seg vesentlig i rapporteringsperioden.

Operasjonell risikoappetitt fastsettes av styret. Risikoappetitten er formulert som en ramme for operasjonelle tap, samt akseptable risikonivåer.

Selskapet følger opp uønskede hendelser løpende og har etablert rutiner som sikrer at hendelsene blir håndtert, dokumentert og rapportert på en forsvarlig måte, samt at kvalitetsforbedrende tiltak blir identifisert og implementert. Informasjon om hendelser inngår i regelmessige risikorapporter til ledergruppen, risikoutvalget og styret.

Egenvurdering av risiko og kontroll er en kontinuerlig prosess for å identifisere, vurdere og rapportere operasjonell risiko i virksomheten. Egenvurderingen sikter på å øke bevisstheten om risikoene i virksomheten, avdekke svakheter i kontrollene og legge til rette for prioritering av tiltak. Egenvurderingen fokuserer på eksisterende risikoer virksomheten er utsatt for, men omfatter også en analyse av fremvoksende og forventede risikoer som følge av strategiske endringer.

Som en forlengelse av egenvurderingen gjennomføres det stresstester av vesentlige operasjonelle risikoer. Stresstestene gjennomføres som scenarioanalyser, der utvalgte risikoer testes. Hensikten er å utfordre og utvide forståelsen av selskapets operasjonelle risikoer.

Styring av operasjonell risiko

Styringen av operasjonell risiko er proaktiv, med vekt på opplæring og bevisstgjøring og er en del av den daglige risikostyringen i virksomheten. Operasjonell risiko overvåkes ved hjelp av rutiner for regelmessige risikovurderinger og en systematisk, kvalitets- og risikofokusert endringsstyring.

Nordea har implementert et risiko- og compliance opplæringsprogram som er obligatorisk for alle medarbeiderne i konsernet og bevisstgjør medarbeiderne om deres ansvar knyttet til operasjonell og compliancerisiko. Programmet gjennomføres i form av e-læringsmoduler.

Nordea har etablert en standardisert prosess for godkjenning av endringer som sikrer at alle større endringer behandles på en ensartet måte. En risikobasert analyse gjennomføres i forbindelse med større endringer, formålet med analysen er å identifisere og dokumentere risikoer forbundet med endringen samt tilknyttede tiltak og sikre en systematisk oppfølging.

Tiltak identifisert i forbindelse med egenvurdering av risiko og kontroll følges opp for å sikre at de blir gjennomført på en forsvarlig måte og til rett tid. Egenvurderingen gir også input til scenarier som inkluderes i kontinuitets- og beredskapsplanene, disse planene testes hvert år for å sikre læring og beredskap.

C6 Andre vesentlige risikoer

Forretningsrisiko er risiko forbundet med forretningsmodellen, for eksempel knyttet til produktvalg, markedssegmenter, kundeadferd, distribusjonskanaler og lønnsomhet. Forretningsrisiko kan oppstå som følge av feilaktig beslutninger eller manglende tilpasning til endringer i bransjen. Forretningsrisiko håndteres hovedsakelig gjennom strategiprosessen, samt følges opp gjennom analyser av for eksempel markedet, salg og resultatsdrivere.

Bærekraftsrisiko er risiko forbundet med klima- og miljømessige, sosiale og governance-relaterte forhold som kan ha negativ innvirkning på selskapets forretningsmodell. Nordea Liv har fokus på å integrere ansvarlighet og bærekraft i alt vi gjør og selskapets etiske retningslinjer fungerer som en rettesnor for hvordan virksomheten skal drives, og arbeider konti-

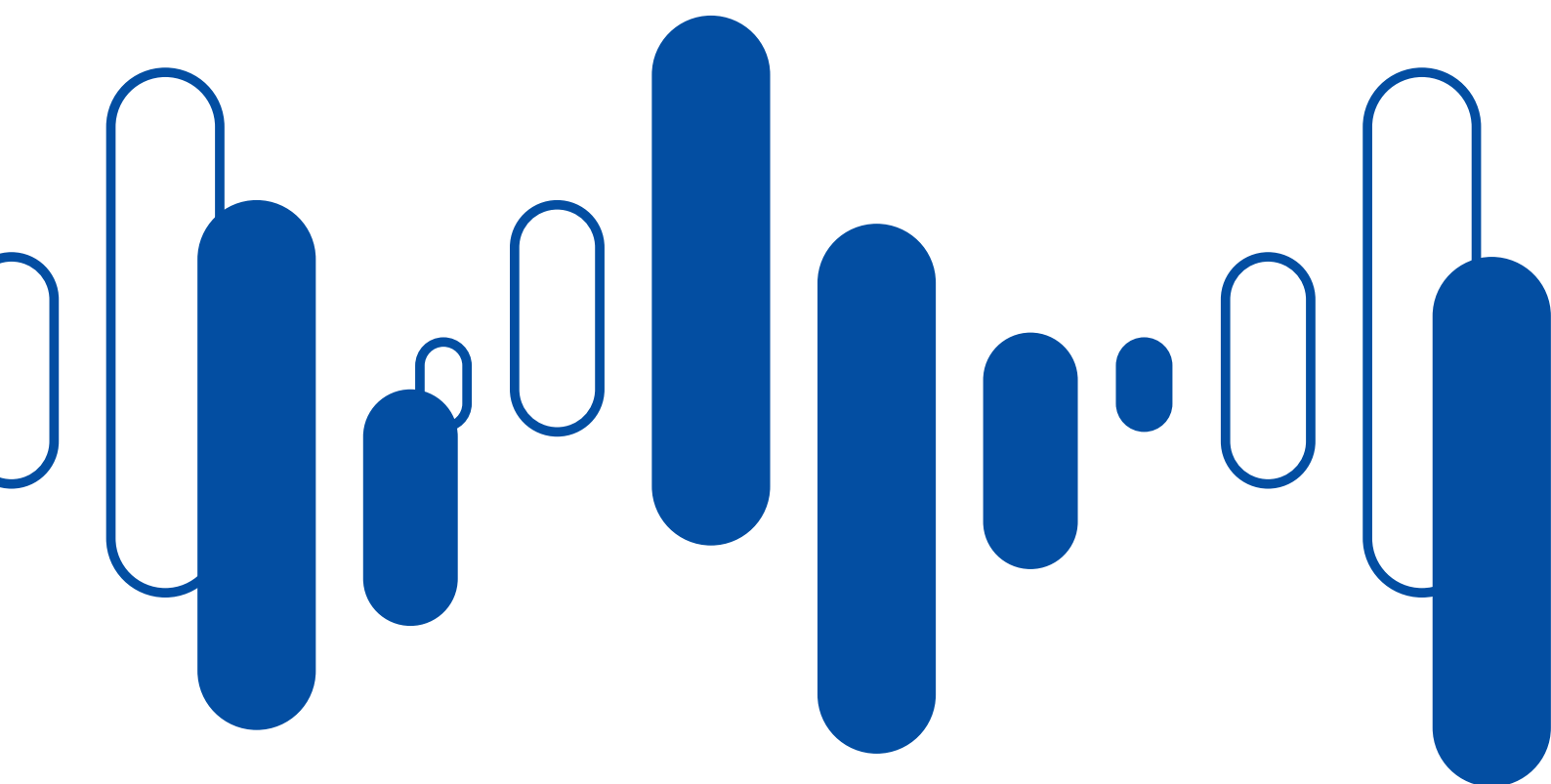
nuerlig med å videreutvikle målemetoder og modellrammeverket. Nordea Liv jobber målbevisst mot å redusere klimavtrykkene i investeringsporteføljene og har gjennom Net Zero Asset Owner Alliance forpliktet seg til at porteføljene skal være karbonnøytrale innen 2050.

Modellrisiko er forbundet med feil i eller feil bruk av modeller, og kan føre til negative effekter for solvenskapitaldekningen, økonomiske tap, dårlige beslutningstaking og tap av omdømme. Modellrisiko håndteres gjennom overordnede styringsprinsipper i form av policyer og retningslinjer, samt etablerte prosesser for endring og validering av modeller.

C7 Andre opplysninger

Selskapet har ingen annen vesentlig eller relevant informasjon enn det som fremkommer over.

D Verdsettelse for solvensformål

D Verdssettelse for solvensformål

Nordea Livs solvensbalanse er utarbeidet i samsvar med norske regnskapsregler, justert for kravene til verdssettelse i henhold til artikkel 75 i Solvens II-direktivet (2009/138/EC).

D1 Eiendeler

Verdivurderingsprinsippene i Solvens II-direktivet er i stor grad basert på International Financial Reporting Standards (IFRS) og eiendelene vurderes til virkelig verdi. Finansregnskapet følger norsk GAAP, som i hovedsak samsvarer med IFRS, men der obligasjoner klassifisert som hold til forfall samt utlån og fordringer vurderes til amortisert kost.

Virkelig verdi defineres som den pris som ville blitt oppnådd ved salg av en eiendel eller betalt for å overføre en forpliktelse i en velordnet transaksjon under de gjeldende markedsforholdene i hovedmarkedet for eiendelen eller forpliktelsen, eventuelt i det mest fordelaktige markedet dersom det ikke finnes noe hovedmarked.

Det sterkeste beviset på virkelig verdi er observerbare priser i et aktivt marked. Et aktivt marked er et marked der eiendeler og forpliktelser omsettes tilstrekkelig ofte og i tilstrekkelig volum til å gi løpende prisinformasjon. Det er hovedsakelig aksjer, samt enkelte noterte rentebærende verdipapirer og derivater som verdssettes basert på observerbare markedspriser.

Dersom observerbare priser ikke representerer faktiske eller regelmessige markedstransaksjoner, eller dersom observerbare priser ikke er tilgjengelige, beregnes virkelig verdi ved hjelp av egnede verdssettelsesmetoder. Verdssettelsesmetodene baserer seg på tilgjengelige markedspriser eller ikke observerbare parametere. Det er hovedsakelig rentebærende verdipapirer og aksjer og andeler i tilknyttet virksomhet, samt

enkelte unoterte aksjer og derivater som verdssettes basert på verdssettelsesteknikker.

Verdivurderingsprinsippene som ligger til grunn for verdssettelsen i finansregnskapet er ytterligere beskrevet i note 1 i Nordea Livs årsrapport for 2022. Tabell D1.1 viser verdifastsettelsen av eiendeler i henhold til Solvens II og finansregnskapet.

Forskjell i verdivurdering mellom Solvens II og finansregnskapet er beskrevet under. Utover forskjellene som det redigjøres for under, kan verdien av enkelte kategorier i finansregnskapet og solvensbalansen være forskjellig som følge av reklassifisering av balanseposter i overensstemmelse med identifikasjonskodene som benyttes i Solvens II.

Rentebærende verdipapirer

Rentebærende verdipapirer som i finansregnskapet vurderes til amortisert kost skal i solvensbalansen vurderes til virkelig verdi. Virkelig verdi på disse investeringene fastsettes ved hjelp av de samme verdssettelsesmetodene som brukes for verdipapirer målt til virkelig verdi.

Aksjer og andeler i tilknyttet virksomhet

Aksjer og andeler i tilknyttet virksomhet som eies av selskapsporteføljen vurderes i finansregnskapet til kostpris. I solvensbalansen er verdien av egenkapitalen lagt til grunn som en tilnærming til virkelig verdi.

Andre eiendeler

Immaterielle eiendeler som i finansregnskapet vurderes til historisk kost justert for av- og nedskrivninger, vurderes i henhold til verdssettelsesprinsippene i Solvens II til null.

Tabell D1.1 Verdi av eiendeler i henhold til Solvens II og regnskap per 31. desember 2022

Eiendeler, NOK tusen	Solvens II	Finansregnskap	Prosent av eiendeler (solvens II)
Eiendeler knyttet til produkter med investeringsvalg	118 026 008	118 026 008	64,5 %
Rentebærende verdipapirer	47 046 607	49 260 979	25,7 %
Investeringsfond	7 364 156	7 364 156	4,0 %
Derivater	157 680	157 680	0,1 %
Aksjer	1 284 104	1 284 104	0,7 %
Aksjer og andeler i tilknyttet virksomhet	7 363 553	7 363 139	4,0 %
Kontanter	650 507	650 507	0,4 %
Andre eiendeler	997 212	1 413 617	0,5 %
Sum eiendeler	182 889 827	185 520 189	100 %

Tabell D2.1 Verdi av forpliktelser i henhold til Solvens II og regnskap per 31. desember 2022

Forpliktelser, NOK tusen	Solvens II	Finansregnskap	Prosent av all gjeld (solvens II)
Forsikringstekniske avsetninger	168 084 653	172 839 415	97,6 %
Derivater	18 987	18 987	0,0 %
Ansvarlig lån	2 830 000	2 830 000	1,6 %
Utsatt skatt	520 858	38 541	0,3 %
Andre forpliktelser	691 630	691 630	0,4 %
Sum forpliktelser	172 146 128	176 418 573	100 %

D2 Forsikringstekniske avsetninger

I solvensbalansen skal forsikringstekniske avsetninger vurderes til virkelig verdi. Ettersom det ikke eksisterer observerbare markedspriser for forsikringsforpliktelser fastsettes verdien ved hjelp av en verddivurderingsmodell.

Verdssettelsesmetoden for forsikringstekniske avsetninger beskrives under, verdssettelsesmetoden for resterende forpliktelser er beskrevet i avsnitt D3.

Verdssettelse av forsikringstekniske avsetninger i finansregnskapet

Forsikringstekniske avsetninger knyttet til garanterte produkter verdssettes i finansregnskapet ved hjelp av en prospektiv metode. Diskonteringsrenten som benyttes tilsvarer kontraktens grunnlagsrente. Verdien av forsikringstekniske avsetninger knyttet til produkter med investeringsvalg motsvarer til enhver tid verdien av investeringsporteføljene som er tilordnet produktene.

Verdssettelse av forsikringstekniske avsetninger i henhold til Solvens II

Verdssettelsen av forsikringstekniske avsetninger knyttet til garanterte produkter baseres på stokastiske framskrivninger. Den stokastiske modelleringen utføres ved hjelp av risikonøytrale scenarier generert i en økonomisk scenario-generator. Scenariene tar utgangspunkt i en risikofri rentekurve og kalibreres mot implisitt markedsvolatilitet utledet fra rente og aksjederivater for å sikre markedskonsistens. Produkter uten garantier verdssettes på deterministisk grunnlag.

Forsikringstekniske avsetninger vurderes til virkelig verdi basert på beste estimat av forpliktelser og risikomargin, metoden benyttes for alle produkter. Diskonteringsrenten som benyttes tilsvarer risikofri rentekurve som publisert av EIOPA. Tabell D2.2 presenterer et sammendrag av verdien på forsikringstekniske avsetninger.

Tabell D2.2 Verdssettelse av forsikringstekniske avsetninger per 31. desember 2022

NOK tusen	Solvens II	Regnskap
Beste estimat	166 092 374	–
Risikomargin	1 992 279	–
Sum forsikringstekniske avsetninger	168 084 653	172 839 415

Tabell D2.3 Beste estimat av forpliktelser og risikomargin per 31. desember 2022

NOK tusen	Beste estimat	Risikomargin
Garanterte produkter	50 974 724	737 485
Produkter med investeringsvalg	116 558 377	655 380
Dødsrisikoforsikring	–2 426 504	505 449
Uføreforsikring	997 735	80 560
Skadeforsikring	–11 958	13 405
Sum	166 092 374	1 992 279

Beste estimat av forpliktelser tilsvarer nåverdi av alle fremtidige kontantstrømmer knyttet til eksisterende kontrakter og omfatter både garanterte og diskresjonære ytelser. Diskresjonære ytelser er utbetalinger til kunden utover det som er garantert, tilsvarende framtidig overskuddsdeling.

Risikomarginen skal reflektere kostnaden ved å holde kapital tilsvarende solvenskapitalkravet inntil porteføljen er avvirket. Risikomarginen tilsvarer 6 prosent av nåverdien av fremtidige kapitalkrav knyttet til risiko som ikke kan sikres. Det forutsettes at forsikringsrisiko og operasjonell risiko ikke kan sikres, mens markedsrisiko forutsettes å kunne sikres. Beregningen av risikomargin tar utgangspunkt i egnede risikodrivere for å estimere de fremtidige kapitalkravene.

I beregningen av forsikringstekniske avsetninger benytter Nordea Liv volatilitetsjustering av rentekurven samt overgangsbestemmelse for forsikringstekniske avsetninger. Overgangsbestemmelsen hadde dog ingen effekt per 31. desember 2022.

Underliggende forutsetninger for beregningen av forsikringstekniske avsetninger

De viktigste forutsetningene som innvirker på verdssettelsen av forsikringstekniske avsetninger er utviklingen i rentekurven, avgang, dødelighet, levealder, uførhet, inntekter og kostnader. I tillegg har forutsetninger om fremtidige ledelsesbeslutninger og kontraktens grense en vesentlig effekt på verdssettelsen.

Forutsetningene vurderes løpende. Høyere markedsrenter bidro til at markedsverdi av forpliktelsene tilknyttet garanterte produkter ble redusert i 2022.

Tabell D2.4 Effekt av permanente tiltak og overgangsordninger per 31. desember 2022

NOK tusen	Med volatilitetsjustering og overgangsbestemmelse for forsikringstekniske avsetninger	Med volatilitetsjustering, uten overgangsbestemmelse for forsikringstekniske avsetninger	Uten volatilitetsjustering og overgangsbestemmelse for forsikringstekniske avsetninger
Forsikringstekniske avsetninger	168 084 653	168 084 653	168 229 164
Ansvarlig kapital	13 573 747	13 573 747	13 465 363
Solvenskapitalkrav	6 704 561	6 704 561	6 816 791
Tellende ansvarlig kapital til dekning for solvenskapitalkravet	13 573 747	13 573 747	13 465 363
Minstekapitalkrav	2 334 820	2 334 820	2 348 627
Tellende ansvarlig kapital til dekning for minstekapitalkravet	11 015 946	11 015 946	10 910 323

Usikkerhet ved verdsettelse av forsikringstekniske avsetninger

Beregningen av beste estimat for forpliktelser og risikomargin innebærer vurderinger av usikre fremtidige hendelser. Nøyaktigheten i beregningen avhenger av kvaliteten på underliggende data og usikkerheten knyttet til forutsetningene.

En generell kilde til usikkerhet er utilstrekkelige data, som enten skyldes mangel på tilgjengelige data for å kunne utarbeide pålitelige prognoser for fremtidig utvikling eller at historiske data ikke er beskrivende for fremtiden. Nordea Liv bruker både interne og eksterne datakilder, samt ekspertvurderinger til å definere hensiktsmessige forutsetninger.

Usikkerheten knyttet til forsikringstekniske avsetninger er vurdert ved hjelp av følsomhetsanalyser av solvensposisjonen. Analysene omfatter sentrale risikokomponenter i solvensberegningen, blant annet renter, avgang og fremtidige inntekter.

Fordring knyttet til reassuranskontrakter og spesialforetak

Nordea Livs reassuranskontrakter følger prinsippene og retningslinjene som er fastsatt i selskapets strategi. Reassuranskontraktene vurderes ikke som vesentlige og modelleres ikke eksplisitt i beregningen av beste estimat for forpliktelser. Katastrofereassurans modelleres imidlertid direkte mot undermodulen for katastroferisiko i beregningen av solvenskapitalkravet.

Nordea Liv benytter seg ikke av spesialforetak.

D3 Andre forpliktelser

Andre forpliktelser verdsettes i henhold til norske regnskapsregler og justeres deretter i henhold til kravene i Solvens II. Forskjell i verddivurdering mellom Solvens II og finansregnskapet er beskrevet under.

Utsatt skatt

Utsatt skatt i finansregnskapet er beregnet på grunnlag av skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. De midlertidige forskjellene skyldes hovedsakelig gevinst-/tapkonto og merverdier på finansielle omløpsmidler i selskapsporteføljen, det vises til note 31 i årsrapporten for 2022 for ytterligere informasjon. I solvensbalansen inntas i tillegg netto skatteeffekt av verdiendring av eiendeler og forpliktelser ved overgang til Solvens II regelverket. Forskjellen knytter seg i hovedsak til verddivurderingen av obligasjoner til amortisert kost, immaterielle eiendeler og forsikringstekniske avsetninger. Utsatt skatt beregnes ved hjelp av gjeldende skattesats og måles til nominell verdi.

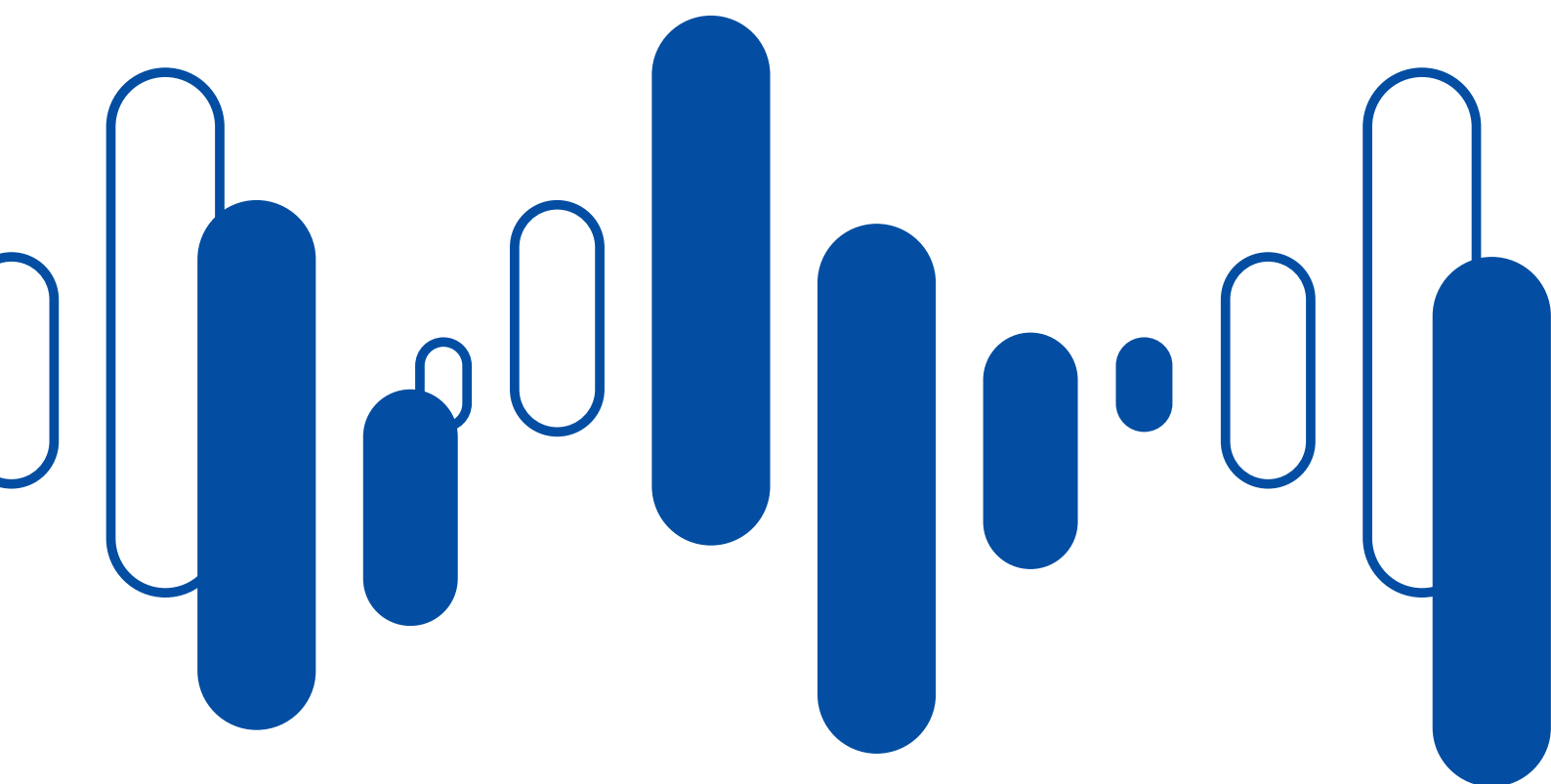
D4 Alternative verdsettelsesmetoder

I henhold til regelverket inkluderes informasjonen kun i den regelmessige tilsynsrapporteringen.

D5 Andre opplysninger

Selskapet har ingen annen annen vesentlig eller relevant informasjon enn det som fremkommer over.

E Kapitalforvaltning

E Kapitalforvaltning

Overordnet prosess for kapitalstyring

Kapitalstyringen er beskrevet og illustrert i avsnitt B3 Risikostyringssystem, herunder egenvurdering av risiko og solvens. Kapitalstyringen er underlagt NLP Capital Policy som angir mål for solvensposisjon, samt rammer og nivåer for tidlig varsling. Policyen spesifiserer også hvilke tiltak som skal iverksettes ved et eventuelt brudd på interne eller regulatoriske rammer.

Rammen for solvenskapitaldekning i policyen gjenspeiler NLPs beslutning om å styre virksomheten med en buffer utover det regulatoriske kravet på 100 prosent. Dette er gjort for å sikre at selskapet kan absorbere en viss volatilitet i solvensposisjonen og har tilstrekkelig handlingsrom til å iverksette tiltak før selskapet er i brudd med det regulatoriske solvenskapitalkravet.

Vedtak om kapital i Nordea Liv fattes av ledergruppen og styret. Chief Risk Officer er ansvarlig for kontroll og rapportering av solvensposisjonen og tilhørende rammer. Sammensetningen av den ansvarlige kapitalen er økonomidirektørs ansvar.

Nordea Liv har tilfredsstilt de regulatoriske kravene til solvenskapitaldekning gjennom 2022.

E1 Ansvarlig kapital

Ansvarlig kapital utgjorde 13,6 milliarder kroner pr 31. desember 2022, en økning på 463 millioner kroner fra året før. Tabell E1.1 viser sammensetningen av den ansvarlige kapitalen.

Tabell E1.1 Ansvarlig kapital

Kapitalgruppe, NOK tusen	Kapitalpost	31 des 2022	31 des 2021
Kapitalgruppe 1	Ordinær aksjekapital	680 000	680 000
	Overkursfond	446 757	446 757
	Avstemmingsreserve	9 422 224	9 036 426
Kapitalgruppe 2	Ansvarlig lånekapital	2 830 000	2 830 000
	Risikoutjevningfond	194 765	117 778
Kapitalgruppe 3	Utsatt skattefordel	0	0
Sum	Ansvarlig kapital	13 573 747	13 110 961

Alle postene i den ansvarlige kapitalen er tilgjengelige og uten restriksjoner. Kapitalgruppe 1 består av innskutt egenkapital og avstemmingsreserve. Overgangsbestemmelsen hadde ingen effekt på reserven pr. 31 desember 2022. Kapitalgruppe 1 utgjør 78 prosent av den ansvarlige kapitalen per 31. desember 2022.

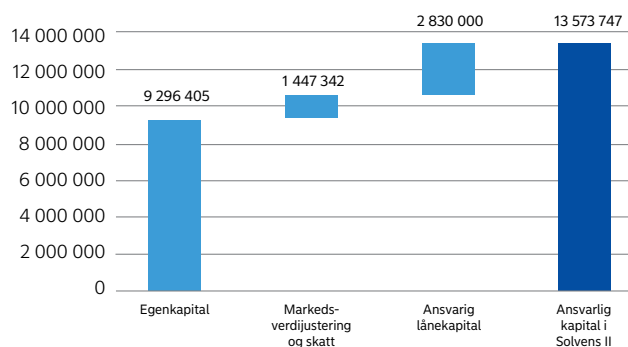
Kapitalgruppe 2 består av ansvarlig lån og risikoutjevningfondet. 0,8 milliarder kroner av den ansvarlige lånekapitalen er evigvarende, 2,0 milliarder kroner forfaller i 2025. Ingen av kapitalpostene er underlagt overgangsbestemmelser.

Tabell E1.2 Avstemmingsreserve

NOK tusen	31 des 2022	31 des 2021
Forskjell mellom eiendeler og gjeld i solvensbalansen	10 743 747	10 280 961
- Egenkapital i finansregnskapet	9 296 405	9 225 937
- Markedsverdijusteringer og skatt	1 447 342	1 055 024
Innskutt egenkapital	-1 126 757	-1 126 757
Risikoutjevningfond	-194 765	-117 778
Avstemmingsreserve	9 422 224	9 036 426

Markedsverdijusteringer og skatt viser verdijusteringer for obligasjoner til amortisert kost, forsikringstekniske avsetninger og immaterielle eiendeler, samt skatteeffekten av justeringene. Disse justeringene utgjør sammen med den ansvarlige lånekapitalen forskjellen mellom egenkapitalen i finansregnskapet og den ansvarlige kapitalen i Solvens II.

Figur E1.1 Forklaring av forskjell mellom egenkapital og ansvarlig kapital

Tellende ansvarlig kapital til dekning av kapitalkravet var 13,6 milliarder kroner, mens tellende ansvarlig kapital til dekning av minstekapitalkrav var 11,0 milliarder kroner.

Tabell E1.3 Tellende ansvarlig kapital per 31. desember 2022

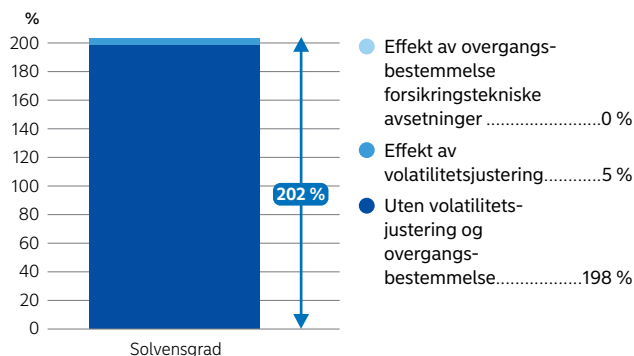
NOK tusen	Solvenskapitalkrav	Minstekapitalkrav
Kapitalgruppe	10 548 982	10 548 982
Kapitalgruppe 1	3 024 765	466 964
Kapitalgruppe 2	0	0
Sum	13 573 747	11 015 946

E2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav

Nordea Liv beregner solvenskapitalkravet etter standardmetoden. Volatilitetsjusteringen benyttes i beregningen av solvensposisjonen.

Overgangsbestemmelsen for tekniske avsetninger hadde ingen effekt på solvens. Overgangsbestemmelsen for aksjer kjøpt før Solvens II trådte i kraft er utløpt ved beregninger pr. 31 desember 2022.

Nordea Livs solvenskapitaldekning var 202 prosent per 31. desember 2022. Figur E2.1 viser effekt av volatilitetsjusteringen.

Figur E2.1 Effekt av volatilitetsjustering og overgangsbestemmelser per 31. desember 2022

Nordea Livs solvenskapitalkrav var 6,7 milliarder kroner per 31. desember 2022, en reduksjon på 0,2 milliarder kroner fra året før. Utviklingen skyldes primært redusert markedsrisiko.

Solvenskapitalkravet beregnes på bakgrunn av markedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko, kapitalkravet for hver risikomodul er vist i tabell E2.1.

Tabell E2.1 Solvenskapitalkrav per 31. desember 2022

Risikomodul, NOK tusen	SCR
Markedsrisiko	5 086 713
Livsforsikringsrisiko	3 224 713
Helseforsikringsrisiko	599 485
Motpartsrisiko	119 008
Diversifisering	-2 111 098
Basiskrav til solvenskapital	6 918 821
Operasjonell risiko	306 598
Tapsabsorberende effekt av tekniske avsetninger	-3 816 715
Tapsabsorberende effekt av skatt	-520 858
Solvenskapitalkrav	6 704 561

Nordea Livs minstekapitalkrav var 2,3 milliarder kroner per 31. desember 2022, en reduksjon på 0,2 milliarder kroner fra året før. Grunnlaget for beregningen er vist i tabell E2.2. Minstekapitalkravet er drevet av avsetningene for garanterte produkter.

Tabell E2.2 Minstekapitalkrav per 31. desember 2022

Beregning av minstekapitalkrav, NOK tusen	
Lineært minstekapitalkrav	2 334 820
Solvenskapitalkrav	6 704 561
Øvre grense minstekapitalkrav	3 017 052
Nedre grense minstekapitalkrav	1 676 140
Samlet minstekapitalkrav	2 334 820
Absolutt nedre grense for minstekapitalkrav	38 900
Minstekapitalkrav	2 334 820

E3 Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet

Nordea Liv benytter ikke den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko i beregningen av solvenskapitalkravet.

E4 Forskjeller mellom standardformelen og benyttede interne modeller

Nordea Liv benytter ikke interne modeller.

E5 Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet og manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet

Nordea Liv har tilfredsstilt solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet med og uten overgangsbestemmelser gjennom 2022.

E6 Andre opplysninger

I henhold til aksjeloven skal Nordea liv som et livsforsikrings- og pensjonsforetak offentlig redegjøre for hovedelementene i foretakets investeringsstrategi og i den grad man benytter eksterne parter til å forvalte aksjer, offentliggjøre hovedelementene i slike avtaler. De neste avsnittene beskriver hovedelementene i Nordea Livs investeringsstrategi samt generelle hovedelementer i avtaler med eksterne forvaltere av aksjer.

Offentliggjøring av investeringsstrategi

Nordea Liv tilbyr langsiktig sparing og forsikringsprodukter som har som ambisjon å inspirere og muliggjøre finansiell trygghet for våre kunder. Nordea Livs målsetting for investeringene er å maksimere den langsiktige risikojusterte avkastningen på en ansvarlig måte. Selv om de ulike investeringsvalgene Nordea Liv tilbyr har ulik profil og durasjon på forpliktelsene så har vi noen grunnleggende prinsipper som ligger til grunn for investeringsfilosofien og strategien i investeringsvalgene. To hovedprinsipper er at investeringsprofilene skal være diversifiserte og at vi integrerer bærekraftsfaktorer i investeringsbeslutningene. Vi tror at det å integrere vurderinger av miljø-, sosiale og selskapsstyrings spørsmål i investeringsbeslutningene bidrar til attraktiv langsiktig risikojustert avkastning både ved å redusere risiko på lang sikt og ved å finne fremtidige vinnere med bærekraftige forretningsmodeller. Nordea Liv investerer både i aktive og passive strategier. Noen investeringsvalg har utelukkende passive strategier, andre en miks av aktive og passive strategier.

Nordea Liv benytter både eksterne og interne forvaltere, og aktive og passive strategier, for slik å kunne diversifisere porteføljene og bygge opp de beste investeringsvalgene. Vi samarbeider tett med Nordea Asset Management hva gjelder integreringen av bærekraft i våre interne mandater. Når vi velger eksterne forvaltere er forvalterens villighet og evne til å ta hensyn til ESG i investeringsprosessen et viktig kriterium i utvelgelsesprosessen vår.

Bruk av forvaltere

Nordea Liv benytter flere ulike forvaltere når vi gjør aksjeinvesteringer. Det meste gjøres gjennom å investere i fond, men vi har også et mandat der Nordea Investment Management handler aksjer på Nordea Livs vegne.

Som en del av Nordea-gruppen har Nordea Livs naturlig nok et tett forhold til Nordea Funds og Nordea Investment Management og disse er de to største forvalterne NLP benytter.

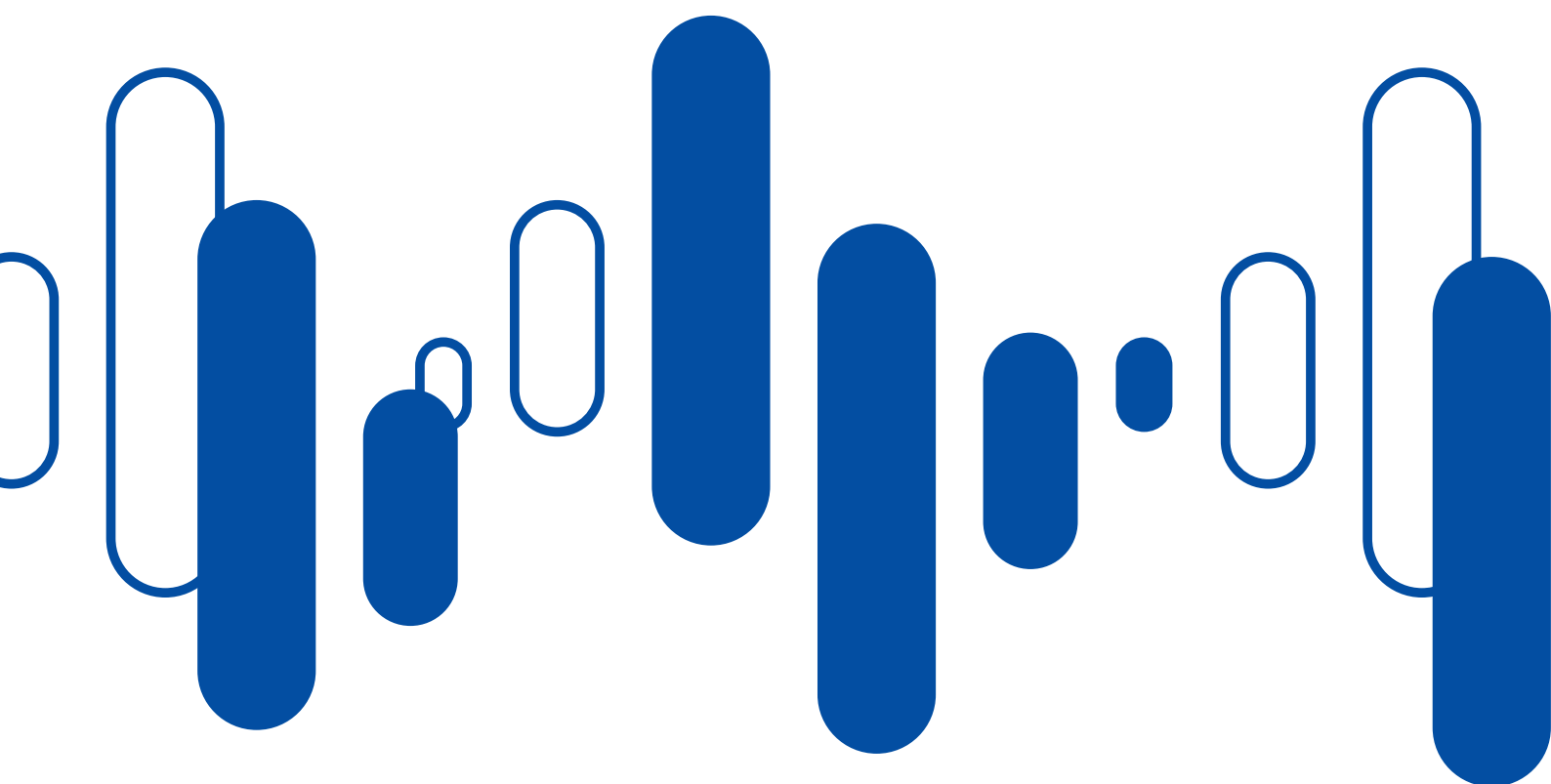
Nordea Liv betaler våre forvaltere gjennom vanlige forvaltningshonorarer. Når vi utsteder mandater setter Nordea Liv imidlertid rammer og retningslinjer for hvordan mandatet skal forvaltes. Dette følges opp gjennom rapporter og møter med forvalterne. Rammer og retningslinjer utformes på en slik måte at man sikrer at mandatene forvaltes i henhold til Nordea Livs investeringsstrategi.

Når Nordea Liv benytter offentlig handlede fond har vi ikke noen mulighet til å diktere fondenes strategi. I stedet velger vi fond og forvaltere som passer inn i Nordea Livs strategi. Før en forvalter benyttes i et av Nordea Livs investeringsvalg vil det alltid bli vurdert hvordan forvalteren jobber med ESG og selskapsstyring og om de aktivt engasjerer seg i slike spørsmål i selskapene de investerer i. Selv om ikke alle våre investeringsvalg har et spesifikt bærekraftig fokus, krever Nordea Liv at alle forvaltere vi benytter har en policy for selskapsstyring og at de inkluderer ESG-vurderinger i sin investeringsprosess fordi vi ser dette som en viktig faktor i å generere

langsiktig avkastning. Vi foretrekker også forvaltere som aktivt engasjerer seg i selskapene de investerer i.

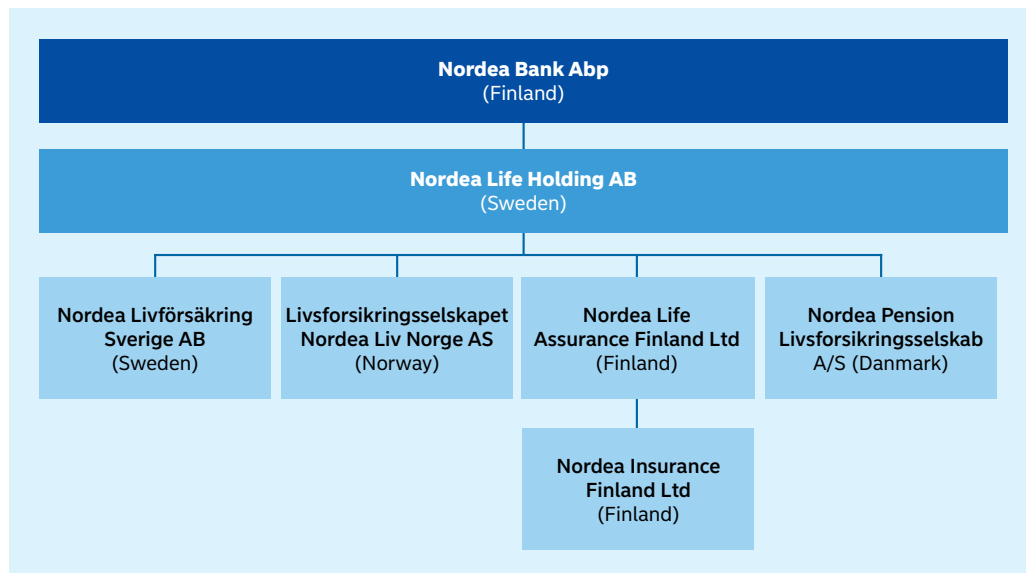
Nordea Liv følger opp avkastningen og evaluerer forvalterne regelmessig med tanke på både finansielle og ikke-finansielle aspekter, herunder bærekraft og aktivt eierskap. Nordea Liv har regelmessige møter med forvalterne som benyttes i våre investeringsvalg og adresserer eventuelle spørsmål knyttet til forvaltningen av fondene vi investerer i. Skulle evalueringen danne grunnlag for noen bekymringer, så vil disse følges opp med forvalter som forventes å respondere og justere forvaltningen innen rimelig tid, hvis ikke vil deinvestering bli vurdert.

Vedlegg

Vedlegg 1

Juridisk struktur Nordea Life & Pensions

Vedlegg 2

Kvantitative rapporteringsmaler

Følgende maler for kvantitativ rapportering leveres sammen med Rapport om solvens og finansiell stilling.

QRT referanse	QRT tittel
S.02.01.02	Balance sheet
S.05.01.02	Premiums, claims and expenses by lines of business
S.12.01.02	Life and Health SLT Technical Provisions
S.17.01.02	Non-Life Technical Provisions
S.19.01.21	Non-life insurance claims
S.22.01.21	Impact of the long term guarantee and transitional measures
S.23.01.01	Own funds
S.25.01.21	Solvency Capital Requirement – for undertakings on Standard Formula
S.28.02.01	Minimum Capital Requirement – Both life and non-life insurance activity

Balance sheet

S.02.01.02

Assets

		Solvency II value
		C0010
Intangible assets	R0030	
Deferred tax assets	R0040	
Pension benefit surplus	R0050	
Property, plant & equipment held for own use	R0060	
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)	R0070	63 216 100
Property (other than for own use)	R0080	–
Holdings in related undertakings, including participations	R0090	7 363 553
Equities	R0100	1 284 104
Equities – listed	R0110	1 162 312
Equities – unlisted	R0120	121 792
Bonds	R0130	47 046 607
Government Bonds	R0140	12 923 693
Corporate Bonds	R0150	34 122 914
Structured notes	R0160	–
Collateralised securities	R0170	–
Collective Investments Undertakings	R0180	7 364 156
Derivatives	R0190	157 680
Deposits other than cash equivalents	R0200	–
Other investments	R0210	–
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	R0220	118 026 008
Loans and mortgages	R0230	–
Loans on policies	R0240	–
Loans and mortgages to individuals	R0250	–
Other loans and mortgages	R0260	–
Reinsurance recoverables from:	R0270	63 969
Non-life and health similar to non-life	R0280	27 849
Non-life excluding health	R0290	–
Health similar to non-life	R0300	27 849
Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked	R0310	36 120
Health similar to life	R0320	35 962
Life excluding health and index-linked and unit-linked	R0330	158
Life index-linked and unit-linked	R0340	–
Deposits to cedants	R0350	–
Insurance and intermediaries receivables	R0360	21 635
Reinsurance receivables	R0370	48
Receivables (trade, not insurance)	R0380	180
Own shares (held directly)	R0390	–
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in	R0400	–
Cash and cash equivalents	R0410	650 507
Any other assets, not elsewhere shown	R0420	911 428
Total assets	R0500	182 889 875

Balance sheet, cont.

S.02.01.02

Liabilities

		Solvency II value
		C0010
Technical provisions – non-life	R0510	1 447
Technical provisions – non-life (excluding health)	R0520	–
TP calculated as a whole	R0530	–
Best Estimate	R0540	–
Risk margin	R0550	–
Technical provisions – health (similar to non-life)	R0560	1 447
TP calculated as a whole	R0570	–
Best Estimate	R0580	–11 958
Risk margin	R0590	13 405
Technical provisions – life (excluding index-linked and unit-linked)	R0600	50 869 449
Technical provisions – health (similar to life)	R0610	1 078 295
TP calculated as a whole	R0620	–
Best Estimate	R0630	997 735
Risk margin	R0640	80 560
Technical provisions – life (excluding health and index-linked and unit-linked)	R0650	49 791 154
TP calculated as a whole	R0660	–
Best Estimate	R0670	48 548 220
Risk margin	R0680	1 242 934
Technical provisions – index-linked and unit-linked	R0690	117 213 757
TP calculated as a whole	R0700	–
Best Estimate	R0710	116 558 377
Risk margin	R0720	655 380
Other technical provisions	R0730	–
Contingent liabilities	R0740	–
Provisions other than technical provisions	R0750	–
Pension benefit obligations	R0760	82 967
Deposits from reinsurers	R0770	–
Deferred tax liabilities	R0780	520 858
Derivatives	R0790	18 987
Debts owed to credit institutions	R0800	–
Financial liabilities other than debts owed to credit institutions	R0810	–
Insurance & intermediaries payables	R0820	58 674
Reinsurance payables	R0830	53 031
Payables (trade, not insurance)	R0840	100 784
Subordinated liabilities	R0850	2 830 000
Subordinated liabilities not in BOF	R0860	–
Subordinated liabilities in BOF	R0870	2 830 000
Any other liabilities, not elsewhere shown	R0880	396 175
Total liabilities	R0900	172 146 128
Excess of assets over liabilities	R1000	10 743 747

S.05.01.02

Premiums, claims and expenses by line of business

		Line of Business for: non-life insurance obligations								
		Medical expense insurance	Income protection insurance	Workers' compensation insurance	Motor vehicle liability insurance	Other motor insurance	Marine, aviation and transport insurance	Fire and other damage to property insurance	General liability insurance	Credit and suretyship insurance
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090
Premiums written										
Gross – Direct Business	R0110		234 301							
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0120									
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0130									
Reinsurers' share	R0140		74 043							
Net	R0200		160 258							
Premiums earned										
Gross – Direct Business	R0210		234 301							
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0220									
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0230									
Reinsurers' share	R0240		74 043							
Net	R0300		160 258							
Claims incurred										
Gross – Direct Business	R0310		70 680							
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0320									
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0330									
Reinsurers' share	R0340		27 044							
Net	R0400		43 636							
Changes in other technical provisions										
Gross – Direct Business	R0410									
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0420									
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0430									
Reinsurers' share	R0440									
Net	R0500									
Expenses incurred	R0550		40 259							
Other expenses	R1200									
Total expenses	R1300									

S.05.01.02

Premiums, claims and expenses by line of business, cont.

		Line of Business for: non-life insurance and reinsurance obligations (direct business and accepted proportional reinsurance)			Line of business for: accepted non-proportional reinsurance				Total
		Legal expenses insurance	Assistance	Miscellaneous financial loss	Health	Casualty	Marine, aviation, transport	Property	
		C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	
Premiums written									
Gross – Direct Business	R0110								234 301
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0120								
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0130								
Reinsurers' share	R0140								74 043
Net	R0200								160 258
Premiums earned									
Gross – Direct Business	R0210								234 301
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0220								
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0230								
Reinsurers' share	R0240								74 043
Net	R0300								160 258
Claims incurred									
Gross – Direct Business	R0310								70 680
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0320								
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0330								
Reinsurers' share	R0340								27 044
Net	R0400								43 636
Changes in other technical provisions									
Gross – Direct Business	R0410								
Gross – Proportional reinsurance accepted	R0420								
Gross – Non-proportional reinsurance accepted	R0430								
Reinsurers' share	R0440								
Net	R0500								
Expenses incurred	R0550								40 259
Other expenses	R1200								
Total expenses	R1300								40 259

S.05.01.02

Premiums, claims and expenses by line of business, cont.

	Line of Business for: life insurance obligations						Life reinsurance obligations		Total
	Health insurance	Insurance with profit participation	Index-linked and unit-linked insurance	Other life insurance	Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to health insurance obligations	Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to insurance obligations other than health insurance obligations	Health reinsurance	Life reinsurance	
	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Premiums written									
Gross	R1410	668 955	388 021	13 900 123	428 009				15 385 108
Reinsurers' share	R1420	7 054	2 564	–	9 141				18 759
Net	R1500	661 901	385 457	13 900 123	418 867				15 366 348
Premiums earned									
Gross	R1510	668 955	388 021	13 900 123	428 009				15 385 108
Reinsurers' share	R1520	7 054	2 564	–	9 141				18 759
Net	R1600	661 901	385 457	13 900 123	418 867				15 366 348
Claims incurred									
Gross	R1610	300 993	2 028 183	7 495 063	93 250				9 917 489
Reinsurers' share	R1620	5 888	190	–	–				6 078
Net	R1700	295 105	2 027 993	7 495 063	93 250				9 911 411
Changes in other technical provisions									
Gross	R1710								
Reinsurers' share	R1720								
Net	R1800								
Expenses incurred	R1900	190 334	118 270	350 853	96 096				755 553
Other expenses	R2500								
Total expenses	R2600								755 553

S.12.01.02

Life and Health SLT Technical Provisions

		Insurance with profit participa- tion	Index-linked and unit-linked insurance		Other life insurance			Annuities stemming from non-life insur- ance contracts and relating to insurance obligation other than health insuranc- e obligations	Accepted reinsurance	Total (Life other than health insurance, incl. Unit-Linked)	
			Contracts without options and guarantees	Contracts with options or guarantees	Contracts without options and guarantees	Contracts with options or guarantees					
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
Technical provisions calculated as a whole	R0010										
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP as a whole	R0020										
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM											
Best Estimate											
Gross Best Estimate	R0030	50 974 724		116 558 377			-2 426 504				165 106 597
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default	R0080						158				158
Best estimate minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re - total	R0090	50 974 724		116 558 377			-2 426 662				165 106 439
Risk Margin	R0100	737 485	655 380			505 449					1 898 314
Amount of the transitional on Technical Provisions											
Technical Provisions calculated as a whole	R0110										
Best estimate	R0120										
Risk margin	R0130										
Technical provisions – total	R0200	51 712 209	117 213 757			-1 921 056					167 004 911

		Health insurance (direct business)		Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to health insurance obligations	Health reinsurance (reinsurance accepted)	Total (Health similar to life insurance)	
		Contracts without options and guarantees	Contracts with options or guarantees				
		C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
Technical provisions calculated as a whole	R0010						
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP as a whole	R0020						
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM							
Best Estimate							
Gross Best Estimate	R0030		997 735				997 735
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default	R0080		35 962				35 962
Best estimate minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re - total	R0090		961 773				961 773
Risk Margin	R0100	80 560					80 560
Amount of the transitional on Technical Provisions							
Technical Provisions calculated as a whole	R0110						
Best estimate	R0120						
Risk margin	R0130						
Technical provisions – total	R0200	1 078 295					1 078 295

S.17.01.02 Non-Life Technical Provisions

Technical provisions calculated as a whole

Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP as a whole

Technical provisions calculated as a sum of BE and RM

Best estimate

Premium provisions

Gross

Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default

Net Best Estimate of Premium Provisions

Claims provisions

Gross

Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default

Net Best Estimate of Claims Provisions

Total Best estimate – gross

Total Best estimate – net

Risk margin

Amount of the transitional on Technical Provisions

Technical Provisions calculated as a whole

Best estimate

Risk margin

Technical provisions – total

Technical provisions – total

Recoverable from reinsurance contract/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default – total

Technical provisions minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re – total

Direct business and accepted proportional reinsurance									
	Medical expense insurance	Income protection insurance	Workers' compensation insurance	Motor vehicle liability insurance	Other motor insurance	Marine, aviation and transport insurance	Fire and other damage to property insurance	General liability insurance	Credit and suretyship insurance
	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100
R0010									
R0050									
R0060									
R0140									
R0150									
R0160		-11 958							
R0240		27 849							
R0250		-39 807							
R0260		-11 958							
R0270		-39 807							
R0280		13 405							
		-							
R0290									
R0300									
R0310									
R0320		1 447							
R0330		27 849							
R0340		-26 402							

Technical provisions calculated as a whole

Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP as a whole

Technical provisions calculated as a sum of BE and RM

Best estimate

Premium provisions

Gross

Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default

Net Best Estimate of Premium Provisions

Claims provisions

Gross

Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default

Net Best Estimate of Claims Provisions

Total Best estimate – gross

Total Best estimate – net

Risk margin

Amount of the transitional on Technical Provisions

Technical Provisions calculated as a whole

Best estimate

Risk margin

Technical provisions – total

Technical provisions – total

Recoverable from reinsurance contract/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default – total

Technical provisions minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re – total

Direct business and accepted proportional reinsurance					Accepted non-proportional reinsurance		
	Legal expenses insurance	Assistance	Miscellaneous financial loss	Non-proportional health reinsurance	Non-proportional casualty reinsurance	Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance	Non-proportional property reinsurance
	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170
							Total Non-Life obligation C0180
R0010							
R0050							
R0060							
R0140							
R0150							
R0160							-11 958
R0240							27 849
R0250							-39 807
R0260							-11 958
R0270							-39 807
R0280							13 405
R0290							
R0300							
R0310							
R0320							1 447
R0330							27 849
R0340							-26 402

S.19.01.21

Non-life Insurance Claims Information

Total Non-Life Business

Accident year/ Underwriting year	Z0020	1
-------------------------------------	-------	---

Gross Claims Paid (non-cumulative) (absolute amount)

Year		Development year											In current year	Sum of years (cumulative)
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +		
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0170	C0180
Prior	R0100													145 125
N-9	R0160	14 450	13 250	1 400	300	600	500	300	500	-	-		-	31 300
N-8	R0170	20 865	9 850	2 800	100	-	-	-	500	-			-	34 115
N-7	R0180	22 500	8 250	900	2 700	1 350	-	-	-				-	35 700
N-6	R0190	21 125	17 175	2 450	2 100	-	1 350	350					350	44 550
N-5	R0200	25 050	17 700	900	1 600	-	-						-	45 250
N-4	R0210	27 520	15 500	4 850	1 750	750							750	50 370
N-3	R0220	17 710	22 950	7 200	1 550								1 550	49 410
N-2	R0230	37 400	18 037	7 050									7 050	62 487
N-1	R0240	42 755	29 100										29 100	71 855
N	R0250	31 880											31 880	31 880
Total	R0260												70 680	602 042

Gross undiscounted Best Estimate Claims Provisions (absolute amount)

Year		Development year											Year end (discounted)
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +	
		C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300	C0360
Prior	R0100												
N-9	R0160												
N-8	R0170												
N-7	R0180												
N-6	R0190							362					362
N-5	R0200						515						515
N-4	R0210					1 210							1 210
N-3	R0220				2 798								2 798
N-2	R0230			5 236									5 236
N-1	R0240		11 144										11 144
N	R0250	41 924											41 924
Total	R0260												63 189

S.22.01.21

Impact of long term guarantees and transitional measures

	Amount with Long Term Guarantee measures and transitionals	Impact of transitional on technical provisions	Impact of transitional on interest rate	Impact of volatility adjustment set to zero	Impact of matching adjustment set to zero
	C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Technical provisions	R0010 168 084 653			144 512	
Basic own funds	R0020 13 573 747			-108 384	
Eligible own funds to meet Solvency Capital Requirement	R0050 13 573 747			-108 384	
Solvency Capital Requirement	R0090 6 704 561			112 230	
Eligible own funds to meet Minimum Capital Requirement	R0100 11 015 946			-105 622	
Minimum Capital Requirement	R0110 2 334 820			13 807	

S.23.01.01

Own funds

Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35

Ordinary share capital (gross of own shares)
 Share premium account related to ordinary share capital
 Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own – fund item for mutual and mutual-type undertakings
 Subordinated mutual member accounts
 Surplus funds
 Preference shares
 Share premium account related to preference shares
 Reconciliation reserve
 Subordinated liabilities
 An amount equal to the value of net deferred tax assets
 Other own fund items approved by the supervisory authority as basic own funds not specified above

Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds

Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds

Deductions

Deductions for participations in financial and credit institutions

Total basic own funds after deductions

Ancillary own funds

Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand
 Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the equivalent basic own fund item for mutual and mutual – type undertakings, callable on demand
 Unpaid and uncalled preference shares callable on demand
 A legally binding commitment to subscribe and pay for subordinated liabilities on demand
 Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC
 Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC
 Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC
 Supplementary members calls – other than under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC
 Other ancillary own funds

Total ancillary own funds

Available and eligible own funds

Total available own funds to meet the SCR
 Total available own funds to meet the MCR
 Total eligible own funds to meet the SCR
 Total eligible own funds to meet the MCR

SCR

MCR

Ratio of Eligible own funds to SCR

Ratio of Eligible own funds to MCR

	Total	Tier 1 – unrestricted	Tier 1 – restricted	Tier 2	Tier 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010	680 000	680 000			
R0030	446 757	446 757			
R0040					
R0050					
R0070					
R0090					
R0110					
R0130	9 422 224	9 422 224			
R0140	2 830 000			2 830 000	
R0160					
R0180	194 765			194 765	
R0220					
R0230					
R0290	13 573 747	10 548 982		3 024 765	
R0300					
R0310					
R0320					
R0330					
R0340					
R0350					
R0360					
R0370					
R0390					
R0400					
R0500	13 573 747	10 548 982		3 024 765	-
R0510	13 573 747	10 548 982		3 024 765	
R0540	13 573 747	10 548 982		3 024 765	-
R0550	11 015 946	10 548 982		466 964	
R0580	6 704 561				
R0600	2 334 820				
R0620	202 %				
R0640	472 %				

S.23.01.01**Reconciliation reserve****Reconciliation reserve**

Excess of assets over liabilities

Own shares (held directly and indirectly)

Foreseeable dividends, distributions and charges

Other basic own fund items

Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds

Reconciliation reserve**Expected profits**

Expected profits included in future premiums (EPIFP) – Life business

Expected profits included in future premiums (EPIFP) – Non-life business

Total Expected profits included in future premiums (EPIFP)

	C0060
R0700	10 743 747
R0710	
R0720	
R0730	1 321 522
R0740	
R0760	9 422 224
R0770	4 010 550
R0780	75 040
R0790	4 085 591

S.25.01.21**Solvency Capital Requirement – for undertakings on Standard Formula**

Market risk

Counterparty default risk

Life underwriting risk

Health underwriting risk

Non-life underwriting risk

Diversification

Intangible asset risk

Basic Solvency Capital Requirement

	Gross solvency capital requirement	USP	Simplifications
	C0110	C0090	C0120
R0010	8 446 707		
R0020	850 419		
R0030	4 074 277		
R0040	559 125		
R0050			
R0060	-3 194 993		
R0070			
R0100	10 735 536		

Calculation of Solvency Capital Requirement

Operational risk

Loss-absorbing capacity of technical provisions

Loss-absorbing capacity of deferred taxes

Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC

Solvency Capital Requirement excluding capital add-on

Capital add-on already set

Solvency capital requirement

Other information on SCR

Capital requirement for duration-based equity risk sub-module

Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part

Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds

Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment portfolios

Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304

	C0100
R0130	306 598
R0140	-3 816 715
R0150	-520 858
R0160	
R0200	6 704 561
R0210	
R0220	6 704 561
R0400	
R0410	6 704 561
R0420	
R0430	
R0440	

S.28.02.01

Minimum Capital Requirement – Both life and non-life insurance activity

	Non-life activities	Life activities
	MCR _(NL, NL) Result	MCR _(NL, L) Result
	C0010	C0020
Linear formula component for non-life insurance and reinsurance obligations	R0010	19 563

	Non-life activities		Life activities	
	Net (of reinsurance /SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance) written premiums in the last 12 months	Net (of reinsurance /SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance) written premiums in the last 12 months
	C0030	C0040	C0050	C0060
Medical expense insurance and proportional reinsurance	R0020			
Income protection insurance and proportional reinsurance	R0030	230 159		
Workers' compensation insurance and proportional reinsurance	R0040			
Motor vehicle liability insurance and proportional reinsurance	R0050			
Other motor insurance and proportional reinsurance	R0060			
Marine, aviation and transport insurance and proportional reinsurance	R0070			
Fire and other damage to property insurance and proportional reinsurance	R0080			
General liability insurance and proportional reinsurance	R0090			
Credit and suretyship insurance and proportional reinsurance	R0100			
Legal expenses insurance and proportional reinsurance	R0110			
Assistance and proportional reinsurance	R0120			
Miscellaneous financial loss insurance and proportional reinsurance	R0130			
Non-proportional health reinsurance	R0140			
Non-proportional casualty reinsurance	R0150			
Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance	R0160			
Non-proportional property reinsurance	R0170			

	Non-life activities	Life activities
	MCR _(NL, NL) Result	MCR _(NL, L) Result
	C0070	C0080
Linear formula component for life insurance and reinsurance obligations	R0200	2 315 256

	Non-life activities		Life activities	
	Net (of reinsurance /SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance /SPV) total capital at risk	Net (of reinsurance /SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance /SPV) total capital at risk
	C0090	C0100	C0110	C0120
Obligations with profit participation – guaranteed benefits	R0210		43 145 027	
Obligations with profit participation – future discretionary benefits	R0220		7 829 697	
Index-linked and unit-linked insurance obligations	R0230		116 558 377	
Other life (re)insurance and health (re)insurance obligations	R0240		997 735	
Total capital at risk for all life (re)insurance obligations	R0250			413 104 739

Overall MCR calculation

	C0130
Linear MCR	R0300 2 334 820
SCR	R0310 6 704 561
MCR cap	R0320 3 017 052
MCR floor	R0330 1 676 140
Combined MCR	R0340 2 334 820
Absolute floor of the MCR	R0350 38 900
Minimum Capital Requirement	R0400 2 334 820

Notional non-life and life MCR calculation

	Non-life activities	Life activities
	C0140	C0150
Notional linear MCR	R0500 19 563	2 315 256
Notional SCR excluding add-on (annual or latest calculation)	R0510 56 178	6 648 383
Notional MCR cap	R0520 25 280	2 991 772
Notional MCR floor	R0530 14 044	1 662 096
Notional Combined MCR	R0540 19 563	2 315 256
Absolute floor of the notional MCR	R0550 26 284	38 900
Notional MCR	R0560 26 284	2 315 256

